

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . K 28.—
 za pol leta " " 13.—
 za četrt leta " " 6-50
 za en mesec " " 2-20
 za Nemčijo celoletno " 29.—
 za ostalo inozemstvo " 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . K 24.—
 za pol leta " " 12.—
 za četrt leta " " 6.—
 za en mesec " " 2.—
 V upravi prejemam mesečno K 1-80

SLOVENE

Inserati:
 Enostolpna poltivrsta (72 mm):
 za enkrat . . . po 15 v
 za dvakrat . . . " 13 "
 za trikrat . . . " 10 "
 za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:
 enostolpna poltivrsta (72 mm)
 30 vinarjev

Izhaja:
 vsak dan, izvenredno nedelje in
 praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
 Avstr. poštne bran. račun št. 74.797. Ogrske poštne
 bran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Daleč so padli.

Na Dunaju se je vnel hud boj zoper dunajske Čeha in ni tako nizkega sredstva, ki bi se ga dunajska javnost v boju proti Čehom uporabiti sramovala. Na čelu tega protičeškega gibanja maršira že dolgo časa znani dunajski list »Das Deutsche Volksblatt«, ki glede hujskarije in sovražnosti proti Slovanom druge vsenemške liste prekaša. Da ima to neprestano hujskanje na dunajsko javnost slab vpliv in narodne strasti neprenehoma neti in draži, nam potrjujejo razna poročila, ki jih beremo v nemških listih in ki pričajo o sovraštvu in narodni nestrpnosti, ki vlada v dunajskih nemških krogih. Bridko dejstvo je, da se tega protičeškega gibanja udeležujejo tudi dunajski krščanskosocialni krogi, od katerih bi bilo pač pričakovati nekoliko več čuta za ravnopravnost in pravičnost, ki mora voditi stranko, ki stoji na programu krščanskega socializma. Odkar je Lueger zatisnil oči, se v dunajski krščansko socialni stranki nabira čem dalje več ljudi, o katerih smo prisiljeni reči, da nimajo prav nobenega smisla za narodno ravnopravnost in da ta čut v stranki vedno bolj voden. Le par dejstev! Okrajni zastop Landstraße je sklenil, da se mora ubožni oče, ki se je za Čeha vpisal, takoj odstavi. Okrajni zastop Währing zahteva, da mora dunajski občinski svet vse mestne uslužbenice in uradnike, ki so se za Čeha vpisali, odpustiti in da ne sme v bodoče nobenega Nemca v mestnih službah nastaviti. Da, stavi se celo zahteve, da naj občina vsem nemškimi meščanom meščanske pravice odvzame. Poslanec Kemetter je interpeliral ministra za voljo čeških poštini slug in zahteval, da se imajo na Dunaju nastaviti samo Nemci pri c. kr. pošti.

»Ostmarka« dela tako, da se vragu studi. Če nemški socialni demokrati protestirajo zoper tiste »krščanske« učitelje, ki so na Dunaju ljudsko štetje izvrševali, potem lahko sklepamo, kakšne stvari so uganjali. »Reichspost« se mora na »Ostmarkovce« in nacionalce tako ozirati, da si ne upa več ničesar objavljati, kar bi dišalo kaj po krepkejši polemiki zoper Los-von-romovstvo in podobno. Kje so ideali Vogensanga in drugih prvoboriteljev krščansko socialne stranke?

Če uvažujemo dejstvo, da so bili

ravno češki mali obrtniki in delavci zvesti pristaši in podpiratelji dunajskih antisemitov in krščanskih socialcev, bi moral vsaj čut hvaležnosti tem krogom politiko narodne strpnosti narekovati. Da ne govorimo o krščanskih načelih, ki zahtevajo, ne samo, da sme, ampak da je dolžnost pustiti izvrševati vsakemu narodne dolžnosti, ki jih narod nanj stavi.

Ta zmedenost in narodna napekost je pred vsem delo narodnih hujskačev in politikov, ki umetno narodni fanatizem netijo in vzdržujejo, ker iz njega politične profite kujejo, in ki bi v trenutku, ko se narodno vprašanje reši, izginili kakor kafa iz političnega površja. Žalibog, da imajo posebno meščanske stranke tako malo razsodnosti, da se puste od takih narodno-radikalnih frazerjev za nos vleči.

Naravnost brutalno pa je, če se zahteva za doseg meščanskih pravic pogoj, da se mora kdo svojim narodnim pravicam odreči in svoj narod zatajiti. Tega bi bil zmožen komaj paganski stari vek. To je nevarno orožje, s katerim se nemštvo v Avstriji igra. Če se pa že hoče narodno vprašanje na ta način rešiti, da se Slovan med Nemci živeč tem prilagodi in asimilira, potem bomo tudi mi zahtevali, da se nemški med nas posejani živeli, ki se pri nas tako »stramm deutsch« drži, našemu narodu asimilira. Enaka mera za vse!

Aehrenthalov eksposé.

(Brzjavno poročilo »Slovincu«.)

B u d i m p e š t a , 30. jan. 1911.

V delegaciji je zunanji minister grof Aehrenthal podal v oddelku za zunanje zadeve sledeči eksposé:

Delegacije so pred tednom temeljito obravnavale vprašanja, ki se tičejo zunanje politike. Položaj se v tej kratki dobi ni izpremenil. Tudi danes ni nikakega vprašanja, ki bi bilo nevarno evropskemu miru. Vse večje države se večinoma pečajo z notranjimi vprašanji in delajo na to, da postajajo medsebojne zveze vedno zaupljivejše.

V svojem govoru dne 9. novembra 1910 sem s posebnim zadovoljstvom naglašal, da pretežna večina delegacije soglašala s smermi sedanje in bodoče zunanje politike. Naglašal sem v svojem govoru, da hočemo čuvati koristi monarhije tako, da se zvesto držimo svojih zvez in da hočemo negovati dobre razmere z vsemi velevladstvi. V obeh

ozirih Vas lahko zagotavljam, da so se dosegli uspehi. Opozarjam pred vsem na to, kako prisrčno sta govorila z nami zvezana državnik državni kancler pl. Bethmann - Hollweg in italijanski zunanji minister marchese di San Giuliano, ko sta poročala o razmerah z nami.

V določenih in srečnih izrazih je naglašal italijanski zunanji minister potrebo, da se ohrani mir in teritorialni status quo splošno, kakor tudi glede na nedotakljivost turške države in balkanskih držav, kar je osobito namen trozveze.

Govor nemškega državnega kanclerja dne 11. decembra 1910 je zbudilo upravičeno zanimanje. Gosp. pl. Bethmann-Hollweg je bil namreč v položaju, razmere Nemčije napram Angleški in Rusiji pojasniti na način, ki mora vzbuditi zadoščenje v vsakem prijatelju konsolidacije razmer v Evropi. Govoril je, da je Nemčija pripravljena sporazumeti se z Anglijo v odkritem in zaupljivem razgovoru o obojestranskih interesih; to bi bilo najgotovnejše sredstvo za odstranitev nezaupanja zaradi obojestranskega razmerja moči na morju in na kopnem.

O razmerju do Rusije in zlasti o potsdamskem dogovoru je konstatiral nemški državni kancler, da je takratni razgovor dovedel do zblizanja obeh držav, ne da bi vendar v orientaciji njune politike nastopila kaka sprememba. Zblizanje se je dogodilo v splošnih temeljnih načelih, med drugimi z novim potrjenjem načela o vzdržanju status quo v bližnjem Orientu, dalje s sporazumom o obojestranskih interesih v Perziji. Z ozirom na med nami obstoječe prijateljske odnose sem bil od državnega kanclerja podrobnejše informiran o teh razgovorih; to poročilo sem mogel vzeti le z zadovoljstvom na znanje in opozarjati v mojem odgovoru, da se v Potsdamu in Berlinu ojačena temeljna načela o strogo konservativni politiki, ki jo opazujemo v bližnjem Orientu, popolnoma strinjajo z našim znanim programom. Naši interesi v Perziji niso pomembni. Mislim pa, da bo nemško-ruski sporazum o perzijskem prometnem vprašanju pripomogel k stalni uveljavi principa odprtih vrat v tej deželi, ki sta ga obe sosednji velevladstvi, Rusija in Angleška, pred tremi leti slovesno razglasili.

Prej sem omenil naš program v bližnjem Orientu. V svojem govoru v avstrijski delegaciji dne 9. novembra 1910 sem ga preciziral v sledečem: da

je v našem interesu, pospeševati samostojnost in miren razvoj Turčije, kakor tudi spremljati neodvisnost in miren razvoj ostalih balkanskih držav s polnim, toplim razumevanjem in temu tudi nuditi oporo. Visokemu odseku je gotovo še v spominu, da so bile te točke tudi odločilne pri tozadevnih dogovorih med menoj in ruskim zunanjim ministrom v spomladi leta 1910. Soglasje naših naziranj me upravičuje da pričakujem, da bodo naši odnosi do Rusije kakršni so danes, tudi v bodoče ostali dobri.

V našem razmerju do Francoske in Angleške, ki je istotako dobro, ni nastopila nobena sprememba.

V nekem govoru v parlamentu, ki ga je imel pred kratkim francoski zunanji minister, je ta izrazil mnenje, da med Avstro-Ogrsko in Francosko, tudi ako pripadati vsled svojih alianc k različnim skupinam velevladstvi, ni nobenega nasprotstva med interesi; temu mnenju se morem le pridružiti.

O Turški in naši živahni želji po utrditvi notranjih razmer te države sem že govoril. Mi trdno upamo, da se bo posrečilo turški vladi, odstraniti tuintam pojavljajoče se težave, ki so neizogibno v zvezi z vsako izpremembo režima.

V zadnjem zasedanju visoke delegacije sem govoril o važnosti, ki je ima za monarhijo ureditev gospodarskih odnosov do balkanskih držav tudi v političnem oziru. V stanu sem, kazati na razveseljivo dejstvo, da je medtem že stopila v veljavo nova trgovinska pogodba s kraljevino Srbijo ter da je došlo v trgovske konvencije s Črno goro, ki se bo v kratkem izročila ustavi primernem postopanju.

Uvodoma sem opomnil, da točasni ni nobenega vprašanja toliko pomena, da bi moglo groziti evropskemu miru. Smatram pa za svojo dolžnost, ravnokot kot sem to storil v svojem eksposéju oktobra 1910, tudi danes poudarjati, da more v našem času, v katerem se tudi včasih prevrže tek dogodkov, in z ozirom na žalibog tako hitro razburljivost javnega mnenja v vseh državah, tudi politični barometer kazati na neprestano slabo vreme. Ako hoče torej biti zunanja politika uspešna za interese monarhije kakor tudi za mir, mora razpolagati z vedno pripravljeno vojsko in mornarico.

Končam svoja kratka izvajanja s pristavkom, da sem samoočebno unevno pripravljen, v teku debate odgovorjati na mogoča vprašanja od strani gospodov delegatov.

LISTEK.

P. L. Coloma:

Juan Miseria.

Povest. — Iz Španskega prevel E. T. (Dalje.)

Pa tisti policaj se je razjezil in z tolo sabljo vame zakadil, da je bilo več hrupa, kakor kadar z vsemi zvonovi zvone pri farni cerkvi.

»Držite ga razbojnika, v ječo z njim!«

Botra, toliko da nisem umrl! Ljudje so se začeli zbirati naokrog, kri mi je v žilah zastajala. Policaj mi zasedi kremplje v roko in me pelje pred župana.

»Hvaljen bodi Jezus Kristus,« rečem, ko pridem v županovo pisarno.

V kotu se je igral neki možak s puško, ki je bila tolikšna kakor metla; skoči pokoncu in namesto, da bi odgovoril: Na veke, pa reče:

»Na zdravje in bratstvo, državljani!«

No, sem si mislil sam pri sebi, če bi mi voščil vsaj zdravje in denar; to bi bilo nazadnje vsaj celo zdravje.

Ko zagledam župana, sem se pa tes skoraj ustrašil. Mož je bil tako po-

raščen, da ni bilo obraza skoraj nič videti. Jaz sem mu rekel: Bog z Vami, gospod! Ko mi pa ničesar ne odgovori, sem se domislil, da ga gledam v tilnik.

V tem začne policaj zopet razlagati, da sem gosposko žalil, jaz pa, da ne in da ne.

»Tiho, potepuh,« zakriči župan nadme s takim glasom, da je zadonelo izza tistih kocih kakor iz grma. »Ali se mislite še norčevati?«

Jaz pa sam nisem vedel, kam bi se del . . . Da me gre s potepuhom zmerjati, ta medved kosmati! Verjemite, da mu samo zato nisem klofute prisolil, ker ni bilo kaj obraza, kamor bi jo priložil. Obsodili so me v ječo za en dan, in ravno zdaj so me vrgli na cesto pod pogojem, da ne bom vse žive dni več rekel svojim oslom Prim, Serano in Topete. To je za zahvalo! Nič več se ne zmenim za te neumne ministre. Postrelijo naj jih vse tri, drugega tako niso vredni!«

»Ampak, boter, nikar tako ne govorite o teh možeh, ki so Španijo prerodili.«

»Svoje žepe so si zašili, ne pa Španijo prerodili,« jo zavrne boter Dondito, ki ga je črna nehvaležnost, s katero so mu plačevali njegovo revolucionarsko navdušenje, spremenila v najhujšega mračnjaka. »Taki sleparji

so, da bi jim ne verjel, če bi mi denar ponujali. Kako je že bilo zadnjič? Neki znanec mi je rekel: »Boter, pojdite v republikanski klub, danes bo tam komité.« Jaz pa, ki raje vidim kakor vprašam, jo uberem v klub, ko je ravno dvanajst bila. Prišlo je notri pol tucata ljudi, videti so bili gospodje; bili so v črnih suknjah in v laseh so imeli masti vsak za en lonec. Drug za drugim so šli na oder, in vsak je povedal kaj lepega. Eden je rekel, da naj bo ljudstvo samoočebno gospodar in da nobenih kraljev ne potrebuje; drugi, da bo republika stare omladila in revne obogatila. Pa so ti klepetali in klepetali, da je dve odbila. Kje ste pa komite videli, botra? . . . Jaz ga tudi nisem. Zjutraj še zajutrkoval nisem, samo da sem se hranil za ta srečni komite, da je bil moj želodec nazadnje tako prazen, kakor piščal v orgljah, in me je kar slabost obhajala.

»Jezus, boter, kaj Vam pride na um,« se zasmeje Salamanka. »Kakšen komite« ste vendar iskali v klubu? Kaj mislite, da se hodijo ljudje v klub pitat in mastit? Komité se pravi, komitél,

* Boter Dondito je mislil, da je na pojedino povabljen; v špansčini pomeni komité odbor, potem pa tudi gostijo.

ne pa komite. — Čujte boter, o začasni vladi lahko rečete kar hočete. Ampak čez republikance naj pa nihče ne zine kaj žalega, zakaj tam je moj stričnik Lopezinek, ki . . .«

»E, Lopezinek! Da veste, botra, pa ne zamerite, nekdo je rekel, da je Lopezinek slepar in postopač . . .«

»Nevoščljivost, sama nevoščljivost, boter!« je vpila Salamanka vsa zaripljena.

»Res ali ne res, vprašajte tistega, ki to raznaša; ampak ljudje so začeli govoriti, da dobiava Lopezinek denar iz Amerike zato, da bi tukaj ljudi puntal, oni bi se pa medtem od Španije odcepili.«

»Bog se usmili, boter, kakšne laži! . . . Jaz bom vendar vedela, kako je s temi stvarmi!«

»Verjamem,« je pristavil Dondito saljivo; »saj ste teta republike.«

»Jaz teta?«

»I kakopak! Kaj niste Vi Lopezinkova teta, Lopezinek pa oče republike!«

Salamanka je zdaj molčala, kakor da okuša visoko čast, s katero jo je boter počastil, ta pa je nadaljeval:

»Potem pa tista »ljubezen za ljudstvo«, in tisto »rodoljubje«. Mene s tem ne bodo sleparili. Lopezinek je kakor vsi tisti, ki bi radi prišli do

POSLANEC DR. GESSMANN

je postal časten član Poštorne za zasluge, ki si jih je pridobil v boju zoper tamošnji bivši češki občinski svet. Malik bo dr. Gessmanna za to čast gotovo in po pravici zavidal.

VOJAŠKA KAZENSKOPRAVNA REFORMA.

Ogrski listi poročajo, da se je pri skupnih ministrskih pogajanjih glede reforme vojaškega kazenskega procesa sklenilo, da naj se ločijo dežele ogrske krone in avstrijske dedne dežele; v prvih naj bo obravnavni jezik pri kazenskem postopanju ogrski državni, v avstrijskih deželah pa nemški službeni. »Vaterland« in »Reichspost« pa to vest na podlagi avtentičnih informacij zanikujeta in povdarjata, da se glede tega pri skupnih ministrskih konferencah zjedinitve še ni doseglo. Od avstrijske strani se povdarja, da se ima vojaško kazenskopravno postopanje vršiti tako pri nas kakor na Ogrskem v armadnem službenem, to je: nemškem jeziku.

HRVAŠKA.

15članski odsek, ki mu je sabor poveril nalogo, da razpravlja o železniški pragmatiki, omejitvi hrvaških govorov v ogrski zbornici in drugih kršitvah nagodbe od strani Ogrske ter v najkrajšem času predloži saboru primerne nujne predloge, je imel 26. t. m. svojo prvo sejo. V odboru so zastopniki vseh strank in Fran Supilo; predsednik je grof Pejačević, poročevalec vladinovec Avakumović. — Prvi govori koalirec dr. Lorković in stavi predlog: Sabor skleni, da Hrvaška ne želi več biti zastopana v skupni zbornici in zato odpokliče svojo delegacijo. To pa zato, ker ni nobene garancije, da Ogrska v bodoče ne bo več kršila nagodbe kakor doslej. Ta predlog je seve le koalicijska hinavščina. Vladinovec dr. Ivić je proti predlogu, dr. Milan Starčević v imenu Stranke prava izjavi, da je programatično za prelom z Ogrsko; njegova stranka bo v slučaju, da odsek ne sklene tozadevnega sklepa, stavila v saboru protipredlog. Radić pravi, da bi bil prelom z Ogrsko za Hrvaško škodljiv. Supilo govori za sporazum med Hrvatji in Srbi in se izjavi za prelom z Ogrsko. Vladinovec dr. Ivić predlaga, naj se odločitev prepusti novi delegaciji sami. Radić in Jalžabetić opozarjata na potrebe ljudstva in na nevarnosti preloma, ki so očitne, ako se to kar tja vendan stori. Koalirec grof Kulmer pravi, da ve še iz življenja svojega očeta, ki je organiziral hrvaško domobranstvo, kako neodkritosrčna je Ogrska v nagodbenih stvareh. Je za Lorkovićev predlog. Ban Tomašić seveda izpodbija Lorkovićev predlog. Končno je bil proti glasovom koalirec in Starčevićancev sprejet predlog dr. Milobarja, da se konferenca odgodi na nedoločen čas.

Nova hrvaška delegacija je imela 27. t. m. svoje prvo posvetovanje in se konstituirala. Predsednik je grof Pejačević, podpredsednik dr. Giga Avakumović. Koalirci, ki so odklonili mandat, seveda niso prišli, dasi so bili vabljeni. Nova delegacija stoji ravno tako na nagodbenem stališču kakor prejšnja koalicijska. Slabša kot je bila koalicijska sploh ne more biti. Koalicijska

navidez zagovarjala neodvisnost Hrvaške, v istini se pa Mažarski metal pod noge. Za koalicijo, ki jo je ban Tomašić popolnoma potolkel, pa zdaj uganja protimažarsko komedijo, tudi Slovenci nimamo povoda žalovati, saj je bila v sporazumu s Srbi proti trialistični ideji in za zvezo z Ogrsko.

Cerkveni vestnik.

c Vatikan, oziroma kongregacija Svete Inkvizicije, je sklenila, da ima profesor pater Zapletal na freiburški univerzi, rodod Čeh, s tremi drugimi profesorji dominikanci na tej univerzi svojo stolico koncem tega leta zapustiti. Kakor znano, je pater Zapletal, ki je velik strokovnjak v bibličnih vedah zadnje čase pri predavanjih hudo kritikoval rimsko biblično komisijo in se, če drugega ne, gotovo jako neprevidezno izražal. — Sveti Oče je kardinalu Fischerju pisal pismo, v katerem pravi, da je sicer profesorje bogoslovnih ved na državnih univerzah, če nimajo kakšnega drugega cerkvenega beneficija in posla, od antimodernistične prisega odvezal, da pa pričakuje, da bodo ti profesorji prostovoljno prisego prisegli, če nočejo vzbuditi suma, da se strahopetno uklanjajo vpitju sovražnikov katoličanstva. Te besede so take, da se bodo profesorji zelo težko odtegnili prisegi, ako jim je le količkaj za dobro razmerje do Svete Stolice. — Kar se tiče amovibilite župnikov, je Sveti Oče kardinalu Fischerju pisal, da je treba sicer veliko previdnosti in modrosti od strani škofa, toda če je za blagor duš potrebno, se škof ne sme tudi boja bati, da jo izvede. — Kakor se vidi, je Sveti Oče trdno odločen izvesti reformo, ki si jo je namenil. Njegov boj zoper modernizem je treba skoziinskozi le odobravati, četudi se komu hudo zdi in vesoljni liberalizem kriči in vpíje.

Nemški strah pred Slovani.

»Magdeburg. Ztg.« piše v posebnem uvodniku o naseljevanju slovanskih delavcev v nemški državi. V tem članku konstatuje, da je bilo od okroglo 650.000 delavcev, legitimovanih v nemški centrali za poljedelsko delo 240.000 delavcev iz Rusije in 83.000 Poljakov iz Galicije ter povdarja, da to število slovanskih delavcev vedno bolj narašča brez kakšnega ozira na pomanjkanje dela v Nemčiji. Tuji delavci žive in stanujejo veliko slabše kot nemški in pošiljajo ves prislužen denar v domovino. V popolnoma nemških krajih se ustanavljajo poljske podružnice, ki pošiljajo ves denar v poljske banke, te pa s tem denarjem kupujejo zemljišča v nemških vzhodnih pokrajinah. Temu navalu slovanskih delavcev, piše omenjeni list, se je treba upreti ter nadomestiti z delavci drugih narodnosti, zlasti z Nemci iz Avstrije in Rusije. Kakor se vidi, pozablja »Magdeburger Zeitung« v svojem sovraštvu proti Slovanom, da tudi nemške avstrijske pokrajine nimajo toliko nemških delavcev, kolikor jih potrebujejo, in da jih morejo vsled tega še tem manj pošiljati na Nemško. Je pa tudi vprašanje, ali bodo nemški podjetniki pripravljeni dražje plačevati

nemške delavce, samo da bi zadostili nemškemu patriotizmu, ko morejo dobiti boljše in cenejše delavce med Slovani. Podjetnikom je glavna stvar kako je delo in ne narodnost, kar je umljivo.

Izpred sodišča.

ZARADI KLOFUTE VELIKA SODNA RAZPRAVA.

Deželno sodišče razpravlja danes o obtožbi proti Ivanu Kleindienstu, gostilničarju in posestniku v Predlogu pri Radovljici, ki je obtožen, da je dne 25. marca 1910 iz malomarnosti udaril Petra Praprotnika s pestjo s tako silo na nos in levo oko, da je padel znak in ga poškodoval v nosu in levem očesu, kar je povzročilo pozneje tudi krvavitev v možganih, ta krvavitev pa smrt Petra Praprotnika. Storil je dejanje, po katerem je že po njegovih naravnih vsakem lahko znanih posledkah izprevideti zamogel, da uitegn nevarnost za življenje, zdravje ali telo povzročiti in poveksati. Vsled njegovega čina je nastopila smrt Petra Praprotnika. S tem je zakrivil pogrešek zoper varnost življenja po § 355 kaz. zak., kaznjiv v sm.s.u. isega § k. z. s hudim zaporom šestih mesecev do enega leta. Senatu predseduje dvorni svetnik Pajk, so sodni sodni svetniki: Vekernjak, Koblar, vitez pl. Luschan, obtožbo zastopa dr. Neuberger, Praprotnikovo vdovo dr. Praprotnik, obsojenca zagovarja dr. Furlan.

Kaj izpove obtoženec.

Kleindienst izpove, da sta prišla s Praprotnikom skupaj, s katerim sta bila prijatelja. Praprotnik, uslužbenec Vilfanove posojilnice, je dražil Kleindiensta s »Cukom«, nakar mu je dal klofuto. Praprotnik se je opotekel, vjel se na roko, nato pa vstal. Obtoženec je bil razburjen. Dvorni svetnik Pajk: »Ali ste vi pri Orlih zraven?« Kleindienst: »Ne, saj sem bil podporen član »Sokola.« — Dvorni svetnik Pajk: »Potem ste imeli še manj povoda, da se razburjate.« Obtoženec: »Moj brat je župnik in zato se mi je zdelo, da hoče Praprotnik čakati na mojega brata župnika v Begunjah. Stenkarili so me pa že prej s »Cukom«, ker so mislili, da sem zaradi braja klerikalec.« Praprotnik je hodil še 14 dni okrog. Govorila sicer z rajnim nista, pač se pa pozdravljala tudi še po klofuti. Dr. Furlan: »Ali ni padel rajni po stopnicah, se opotekal in padel in se udaril na zid, ko je šel od zdravnika?« Priča za to je Janez Novak. — Obtoženec: »Da.« — Zagovornik predlaga, naj se zasliši Novak kakor tudi izvedenci in ugovarja pristojnosti sodišča, ker spada vsa zadeva pred porotnike. Državni pravdnik prepušča razsodbo senatu, dr. Oblak se protivi, da bi se spravila zadeva pred porotno sodišče. Predsednik naznanja, da se izvedenci ne zaslišijo, o pristojnosti sodišča se bo sklepalo pozneje.

Zaslišanje prič.

Profesor Franc Dolžan iz Kranja je stal dva koraka proč, ko je bil prepír, čul je udarec, zdelo se mu je, da se je Praprotnik, ko je padel, zadel z glavo na tla. Priča odgovori na toza-

devno dr. Furlanovo vprašanje: »Seveda je bil obtoženec razburjen.«

Priča, ki govori v Ljubljani drugače, kakor v Radovljici.

Franc Gros, vpokojeni učitelj, izpove, da so bili s Praprotnikom skupaj. Rajni Praprotnik je rekel Kleindienstu: »Čuki so že šli, kje pa imaš Ti svoj kroj?« nakar je Kleindienst priložil rajnemu krepko zaušnico. Bilo je to storo sovrasvo med Orli in Sokoli. »O razburjenju ne more biti govora« pravi priča. Dr. Furlan konstatira, da je priča pri okrajnem sodišču v Radovljici izpovedal, da se je Kleindienst nedvomno razburil. Gros nato pravi, da pred dejanjem ne more biti govora o kakem razburjenju. — Priča Franja Pretnar je videla, da je Praprotnik padel.

Rajnikova vdova.

He'ena Praprotnik: Rajni mož je zahajal v gostilne. Veliko soboto je šla v Lectarjevo gostilno in vprašala zanj. Dobila ga je, ko mu je tekla kri in se kar opotekal. Sel je še tisti večer k dr. Jelovsku. Spal ni ranjki po udarcu nič več. Rajnik je hotel iti na Brezje k izpovedi, ko je bil že zmešan. Rajnik se 14 dni ni umaknil iz hiše. Sel je v Ljubljano k dr. Bleiweisu, ki mu je dal tri praške, ko je zavžil tretji prašek, je zaspal in se ni nato več prebudil.

Fakultetno mnenje.

O posledicah udarca so podali zdravniki razna mnenja. Sodišče je zato poizvedelo za mnenje graške vseučiliške fakultete. V izvidu se naglašja med drugim, da je bil Praprotnik pri njemu zelo zmeden. Na glavi ni dr. Bleiweis opazil nič posebnega. Zapisal mu je antipirin zaradi glavobola, tri praške na dan. Pri raztelesenju se je konstatiralo večletno krvavljenje možgan »Pachymeningitis haemorrhagica chronica«.

Dr. Ignacij Jelovšek, zdravnik v Radovljici izpove, da je bil rajnik večkrat pri njem. Bolela ga je namreč rada glava. Prišel je trikrat k njemu in se jezil na Kleindiensta. Svetoval mu je, naj gre k dr. Bocku. Priča je bil pri raztelesenju navzoč. Poznało se ie, da so bile krvavitve v možganih že 4 leta. Zadnja krvavitev je bila komaj 4 do 5 dni stara. Prvi dan, ko je prišel rajnik k njemu, je rekel, da ga je bolela nekoliko glava, drugi dan ga je bolela glava močnejše.

Ivan Novak je služil lani pri dr. Jelovsku. Stal je takrat vrh stopnic, ko je šel Praprotnik proč od Jelovška. Zdel se mu je pijan, padel je, ko je izpustil držalo in zadel z glavo v zid. Odletel mu je še klobuk, ki ga je pobral, nato se je zaletel v kočijo.

Dr. Voves: Rajnik je imel le nekoliko otečen nos, ko je bil enkrat pri njem. Bil je tako pijan, da je komaj na nogah stal. Rekel mu je celo: »Če ste pijani, pojdite raje domov, ne pa k zdravniku.« Bil je pri njem večkrat doma, kazali so se na rajniku vsi pojavi delirija tremens. Obiskoval ga je tudi po dvakrat na dan. Na zagovornikovo vprašanje priča odločno še enkrat potrdi, da je bil rajnik pijan pri njemu.

Marija Doljan izpove, da se je Praprotnik pri njej v gostilni izmival po

oblasti; človek, ki veliko govoriči, zraven pa lepo zase skrbi, bližnjega pa ob zid pritiska, kadar mu tako kaže . . . Danes je republikanec, ker misli, da ga bo republika spravila kvišku, jutri bo pa kaj drugega, ako bo videl, da se da drugje kaj tisočakov ujeti . . . Samo spomnite se na tiste federalce, kako so se pred par leti širokoustili; pa komaj jih je lakota malo potipala, so se parinili kakor ovce, da dobijo miloščino, ki so jo dajali monarhisti. Takrat so naredili tole pesmico:

Glejte jih republikance!
Kam tako moško hité?
Po miloščino grejo,
Monarhisti jo dele!

Nikar se ne varajte, botra; sv. Jaz je bil včeraj, sv. Jaz je danes, in sv. Jaz bo jutri; tisti časi so že minili, ko so ljudstva gosposkam vladali iz rok jemala. Vidite, ko sem bil jaz še majhen, se spominjam, da je umrl kralj Fernando, in moja stara mati, Bog ji daj večni mir in pokoj, se je jokala, da je imela vse oči rdeče.

»Mati,« sem ji rekel, »kaj se vendar jokate? Kaj Vam je kralj kaj mari?«

»Seveda mi je, sinko, zakaj kralj je Bog na zemlji.«

»Oh, mati, ko bi dandanes krivo verce še sežigali, bi Vas bili gotovo že sežigali,« sem ji rekel, ker sem mislil, daje storila greh; ona pa je odgovorila:

»Ne bi me sežigali; zakaj kralj je

na zemlji to, kar Bog v nebesih: oče revnih in bogatih.«

»Čujte, boter,« reče Salamanka nejevoljna, »za koga neki se je pa znenil kralj Fernando?«

»To bo že Bog presodil na onem svetu; pa če je on bil slab, je bilo vsaj ljudstvo dobro, ki se je jokalo za njim kakor za očetom, in zakrivalo njegove grehe kakor dober otrok. Ampak povejte mi, botra, kdo je slabši, oče, ki otroke strahuje, ali sin, ki se prezdrzne grešiti zoper svojega očeta z nespoštljivostjo? . . .«

»Bežite no, boter Dondito, samo tega se še manjka, da začnete vpiti: Verig bi radi in prosili bi za inkvizicijo . . .«

»Veste, kaj je rekla moja stara mati? Dvakrat sem spoznala inkvizicijo, pa nimam nobene kosti polomljene; zakaj kdor ni ničesar storil, se mu ni treba ničesar bati.«

»Boter, kar za puško zgrabite in vpijte: Zivio Karel VII!«

»Kadar bodo žabe kosmate, botra! Naj pride za kralja kdor hoče, Peter ali Pavel, toliko se menim za to, kakor za lanski sneg; noben me ne bo izkopal iz moje revščine . . . Ampak mene gadi, kako delajo ti krivoverci z božjimi stvarmi . . . Pomislite, ko sem pomagal seliti nune Brezmadežnega spočetja, ko so jih vrgli iz samostana, takrat se je še mojemu osliču Serranu, hočem reči Aranu, dlaka ježila. Na gnojnih vozech so naložili svetnike in

tisti Jezušček si je zraven še en prst odlomil!«

»Kateri Jezušček pa?«

»Tisti Jezušček, ki so ga imeli v onem samostanu, lep kakor rožca. In prav posebno ga častijo zaradi nekega čudnega dogodka. Takrat, ko so vzei samostanom vse imetje, niso imele nune nekega dne še grizljeja ne za med zobe. Neka nuna pa je stopila k Jezuščku, ki je bil postavljen na hodniku, in mu je s temi besedami dala košarico v roke:

»Oh, Dete Božje, če nam Ti kruha ne daš, moramo od lakote umreti!«

In še tisti dan, ko se je zmračilo, so dobile veliko kruha v dar, in nihče ni vedel odkod. Pa saj Jezušček tudi ni mogel odreči kruha tem lačnim ubožicam, ki so ga tako prosile.

»Da boste vedeli, boter, moj stričnik pravi, da je to malikovanje, če kdo svetnike časti.«

»Zadosti, da Lopezinek reče, pa je gotovo laž, botra! Ko se pa mora srce razveseliti, ako stopi človek v cerkev, in zagleda karmelsko Devico, lepšo kakor žarek spomladnega solnca; ali Devico sedem žalosti, s tistim obličjem, ki je kakor objokana bela roža! In potem Gospoda, na križ pribitega, z onimi žalostnimi očmi, ki ne vidijo, ampak le odpuščajo! Pojdite botra in povejte Lopezineku, da pod rebri nima drugega kakor kos opeke!«

»Ki ne vidijo, ampak le odpuščajo? Je tiho ponovila Salamanka z grenko žalostjo v srcu.

»Ko sem šel zadnjič na sejem v Seviljo, da prodam osliče gospoda Gavilana, so mi rekli, da imajo v Marijinih ulicah protestantje svojo cerkev. Pa sem šel tjakaj, saj pogledati nič ne stane . . . Bilo je zarana zjutraj, pa če sem še tako oči napenjal, nisem videl ne oltarja, ne svetnikov, ne kamna za blagoslovljeno vodo, samo majhna prižnica in par petrolejk je bilo notri . . . V cerkvi svetiti s petrolejem, ko gori pri nas samo vosek, ki pride iz sladke strdi, in pa olje od oljke, ki je znamenje miru! Mislim sem, da sem se zmotil, in da to ni bila cerkev, ampak klub; pa sem zapazil neko žensko, ki je pred vrati pometala; stopim k nji in jo vprašam:

»Ali veste Vi, če je to protestantovska cerkev?«

»Seveda, protestantovska je.«

»Ko pa nikjer ni oltarja, ne svetnikov, ne posode za blagoslovljeno vodo?«

»Bežite no! Kaj mislite, da je v peklu treba kakih stvari?«

»Bog mi pomagaj, žena! Po kaj ste pa tukaj, če je to peklo?«

»Vam bom povedala; za pometanje mi dajo dve desetici; jaz denar pobere, oni naj se pa v uho pišejo!«

Salamanka bi bila rada ta pogovor končala, ker je bil v nji še vedno boj med njenim prepričanjem, ki je bilo tako kakor botrovo, in med po jo, na katero so jo spravile njene hudobije. Zato je segla lotru v besedo:

udarcu. Zahajal je redno v gostilno. Bil je tudi velikonočno nedeljo v gostilni.

Ivanka Artel, natakaraica, izpove, da je rekel, da ga boli glava. Ni pa pomnila, da bi bil pijan. Josipu Brovču je rajnik povedal, da ga je Kleindienst udaril. Takoj po udarcu je zahteval četrt vina. Marija Omerza: Ko je prišel Praprotnik k dr. Jelovšku, je bil vrtoglav, če je bil pijan, ne ve. Čula je ropot, Novak ji je pa povedal, da je Praprotnik padel po stopnicah. Dišalo je po vinu, ko je rajnik odšel. — Helena Novak, natakaraica pri Kleindienstu, izpove, da je Praprotnik zahajal skoraj vsak dan h Kleindienstu. Pil je vino, pivo, tudi žganje. Njegova žena se je enkrat pritožila, zakaj da se mu da pijačo, ker vse popije in nima drugega, kakor par cunj. Prečita se izpoved radovljiskega sodnika Polca, ker se je kot sodnik zanimal za slučaj. Ni veliko občeval z njim. Spomni se, da je videl Praprotnika enkrat zelo pijanega.

Mnenje sodnih izvedencev.

Sodišče sklone, da se zaslišita kot sodna izvedenca dr. Jelovšek in dr. Voves. Dr. Jelovšek: »Mogoče je, da si je zadal rajni Praprotnik lahko poskodbo, ko je padel po stopnicah. Ni mogoče, da bi vplival udarec po ustih na možgane.«

Dr. Voves: »Mogoče je, da je padec povzročil smrt, a po mojem mnenju je povzročil smrt alkoholizem. Dr. Oblak predlaga, naj se zasliši še dr. Bleiweis o dejstvu, da mu rajni ni nič povedal.

Dr. Neuberger: »Ker je fakulteta že enkrat govorila, naj pa še enkrat govori.« Dr. Furlan se protivi, da se zasliši še tretji zdravnik, ker sta oba izvedenca enako izpovedala. Če se zasliši kakak fakulteta, naj se ne zasliši graška, marveč dunajska fakulteta, ker je graška fakulteta krila zgolj mnenje dr. Bleiweisa, ki je študiral v Gradcu.

Dr. Oblak: »Vero v dr. Jelovška, Vovesa, Schusterja in Plečnika je fakulteta omajala, jih desavirala s svojim izvidom. Dr. Furlan sodi, da ima več izkušenj praktični zdravnik, kot vseučiliški profesorji. Po daljšem posvetovanju sklone sodišče, da se vsi predlogi odklonijo. Razprava se nadaljuje ob 4. popoldne.

Dnevne novice.

+ **Občni zbor S. K. S. Z.** Včeraj se je v tukajšnjem »Ljudskem Domu« vršil občni zbor ljubljanskega oddelka S. K. S. Z. Udeležba je bila izredno velika. Občnemu zboru je predsedoval dr. Krek. Vsa poročila, ki so pričala o živahnem izobraževalnem delu S. K. S. Z., je občni zbor odobril. Na novo so bili letos na predlog dr. Kreka izvoljeni v odbor: Dr. Pogačnik, Ivan Traven, J. Jovan, Anton Svetek, dr. Merhar, B. Remec, Miha Moškerc. — Poročilo o občnem zboru priobčimo v sredo pred Svečnico.

+ **Heinov dekret in slovenski katekizem.** Glede dekreta, ki ga je izdal

»Naj bo kakor hoče, boter! Lonček taja izpijte, pa Vam bo jezo pregnalo.«

»E, saj jeze ne čutim, botra, ampak leta, leta, ki jih imam že na grbi... E, da se je to zgodilo pred dvajset leti!... Tak fant sem bil!... Še zmeraj se moram smejati, kadar se spomnim, kaj se mi je zgodilo tam v pristanišču z nekim desetnikom od konjice; od takrat me kličejo Don-dito... V tistem času je vzel kralj Fernando portugalsko kraljično, in povsod so peli tole pesem:

Dondon, dondito,
Se ženi kralj Ferdinandito.
Kraljično portugalsko je vzel,
Bratec, kako sem te zdaj vesel!

Pa ti jo ubiram nekega dne proti pristanišču in ženem pred sabo otovorjene osliče, ko zagledam vojaka na konju, ki je skokoma dirjal od mesta sem.

»He, prijatelj!« mu zakličem.
»Kaj je?« zavpije desetnik in ustavi konja.

»Ali greste Vi v Heres?«

»Grem.«

»Ali Vam je znan tam don... don... don...« pa sem se delal, kakor se ne morem imena spomniti.

»Hitro naredite, mož, meni se mudi! Kakšen don?«

»Raca na vodi, ko se ne morem spomniti! Don... don...«

In ko sem ga že dolgo časa zadrževal, pa zaplešem in zapojem:
Dondon, dondito,
Se ženi kralj Ferdinandito,
Kraljično portugalsko je vzel,
Bratec, kako sem te zdaj vesel!

(Dalle.)

* Gospod.

koroški deželni predsednik baron Hein in v katerem zahteva, da se mora slovenske otroke veronauk nemško podučevati, se nam poroča iz cerkvenih krogov: Cerkev govori za ljudstvo in razlaga krščanskega nauka za mladino se ima vršiti v domačem jeziku — lingua vernacula, ali v materinščini. Tako velevala zdrava pamet, prava didaktika in vrhutega nič manjša avtoriteta kakor občni cerkveni zbor tridentinski. V svoji 24. seji, poglavje IV. in VII. »De reformatione« je ta izdal v tem smislu jasna določila in ukaze. Zlasti naroča, da se ima nauk o svetih zakramentih in razlaga božje postave ob prazničnih dneh ljudstvu podajati po župnikih ter drugih v to postavljanih govornikih v domačem jeziku. Posebič zapoveduje, da naj se v posameznih župnijah vsaj ob nedeljah in praznikih mladina podučuje v temeljnih resnicah svete vere. To je merodajno cerkveno stališče; to načelo je glede razlage veronauka neprestano veljavno in obvezno. Cerkveni zbor je skoro gotovo čutil naprej, da se bode v tem pogledu kedaj od kake višje strani sklepala in razglabljala napačna določila in nasprotni ukazi. Jezikovno vprašanje glede krščanskega nauka je rešila sveta cerkev že v 16. stoletju. Njene odredbe veljajo ne le za katoliške duhovščino, ampak brezdvomno tudi za katoliške lajike. Kako so vendar nekatere šolske oblasti a la deželni šolski svet v Celovcu v tem oziru nazadnjaške. Kdo se bo pokoril ukazom, po katerih se ima krščanski nauk v šoli ponizati za ponemčevalno sredstvo? Krščanski nauk za mladino ima vzvišeni namen, da se po njem pripravlja mladina za prejemanje svetih zakramentov in za krščansko življenje v poznejši dobi. Je torej sam sebi namen ter se ne sm zlorabiti kot ponemčevalni pomoček.

+ **»Slav. Tagblatt«** na Dunaju ni hotel priobčiti kratkega objektivnega pojasnila, katero mu je poslal dr. Benkovič v zadevi slovenske tiskarne v Celju; pač pa je priobčil dva ovinkarska telegrama, v katerih je cela stvar pristno liberalno popačena. Nov dokaz o objektivnosti tega lista, ki pri vsaki priliki napada V. L. S. Saj ni čuda, če v uredništvu sedi slovenski mladinski pristnega kova.

+ **Skupina Jugoslov. Strok. Zveze v Trstu** je imela včeraj svoj občni zbor. Udeležilo se je tega občnega zbora lepo število članic. Sklepi, ki so se storili na tem občnem zboru in novo izvoljeni odbor so zagotovili, da se bode skupina v bodoče najlepše razvijala. Osrednji odbor je zastopal prof. Karl Dermastia. — Obenem se je razpravljalo s prijatelji tržaškega delavstva, kako prekoristno in velespomembno bi bilo, da pošlje tudi tržaško delavstvo zastopnike k socialnemu kurzu, ki ga priredi prihodnji mesec J. S. Z.

+ **Umrl** je danes jutraj v Jaršah pri Ljubljani v 85 letu starosti g. Janez Dimnik, oče gospodov dež. poslanca Mihaela Dimnika, preč. g. župnika begunjskega Fran. Dimnika in nadučitelja I. mestne deške ljudske šole v Ljubljani Jakoba Dimnika ter stari oče č. g. kaplana Martina Dimnika v Hrenovčah. Pogreb se vrši v sredo, dne 1. febr. iz Jarš na pokopališče v Sv. Križu. Cenjeni rodbini naše iskreno sožalje!

+ **Nek del nemške duhovščine** je zadnje čase, ko se v nemški krščansko-socialni stranki razširja strupeni duh »Ostmarke«, zašel tako daleč v nemški nacionalizem, da ponižuje svoj poklic, kakor ga bolj ne more. Tako zdaj na Severnem Češkem del nemške duhovščine vodi boj zoper češko, da bi jo spravila stran. Zoper župnika Středa v Albrechtshofu pri Tannwaldu delajo samo, zato, ker se je vpisal pri ljudskem štetju za Čeha. Moža, ki že dvajset let v tisti fari deluje, zdaj preganjajo celo njegovi nemški sobratje. »Ostmarka« kvari tudi nemški duhovniški naraščaj po semeniščih. Gospodje mislijo, da bodo s tem, če bodo tulili skupaj s Schönererijanci, zaprečili Los-von-Rom gibanje! Kako se motijo! Nemci svoji duhovščini ne bodo prav nič hvaležni, ampak čimbolj bodo duhovniki z njimi v ultranacionalni rog trobili, temmanj bodo imeli uspeha na verskem in moralnem polju in Los-von-Rom se bo še bolj širil. Nemškonacionalnega duhovnika se bodo nemški nacionalci še manj ženoirali kakor pravičnega in krščanskega. Izvestni del nemške duhovščine se po našem trdnem prepričanju nahaja na poševni ploskvi.

+ **Hrvaško mladeniško društvo v Splitu** šteje 57 članov.

— **Razsodbe obrtnih sodišč.** 1. Spori med lastniki vojaških kantin in njihovim osebjem ne spadajo pred obrtno sodišče, temveč pred navadno vojaške kantine niso podrejene obrtnemu redu. — 2. Ako ostane vajenec po končani

učni dobi pri mojstru ter dela naprej, se ga mora smatrati kot pomočnika, četudi še ni bil oproščen, ter ima pravico do plače kot pomočnik. — 3. Delavci, ki delajo doma za lastnika kakakega podjetja in ne opravljajo dela samo zanj, temveč kot postranski zaslužek, nimajo nobene pravice na odpovedno dobo, ker se jih ne more smatrati kot podjetnikove pomožne delavce.

— **Poizkušeno zastrupljenje po Hofrichterjevem načinu.** — **Storilka oproščena.** Na Dunaju so te dni pred porotniki razpravljali o obtožbi proti gospej Bertii Castellez, ki je svoji sorodnici gospej Morawek poslala zastrupljene sladkarije z namenom jo umoriti. Berta Castellez se je radi lahkomišljenega življenja svojega moža silno zadolžila in je porabila tudi 12.000 K, katere je imela sorodnica Morawek pri njej shranjenih. Obtoženka je pred porotniki silno ihtela in bila vsa obupana. Porotniki so jo — oprostili. Obtoženka je padla po razglasitvi oprostilne razsodbe pred porotniki na kolena in se jim kleče zahvaljevala.

— **Promocija.** Na graškem vseučilišču je bil promoviran doktorjem prava dne 28. januarja t. l. gospod Ivan Klobasa iz Sv. Jurija ob Ščavnici v Slovenskih goricah. Častitamo!

— **Glavna skupščina »Matice Slovenske«** bo v nedeljo, dne 5. marca ob 10. uri dopoldne. Predloge, ki naj bi se obravnavali na glavni skupščini, je po § 4. b. prijaviti odboru vsaj 14 dni prej.

— **Aretovana ponarejevalca denarja.** V okolici Kanala na Goriškem je krožil že dalje časa ponarejen denar, ne da bi se moglo izslediti ponarejevalce. Še le po naključju se jim je prišlo na sled. Slep par 52 let stari Anton Gabrienšič iz Plave je bil zadnje dni aretovan, kakor tudi njegov pomočnik neki Križni.

— **Odborova seja »Matice Slovenske«** dne 25. jan. 1911. Predsednik se spominja pokojnega »Matičinega« sotrudnika prof. Apiha, ki je zadnja leta na temelju arhivnih raziskovanj pripravljaj zgodovinsko delo o kmetstvu za Marije Terezije in Jožefa II. — Dne 3. dec. je »Matica« priredila Pleteršnikovo večer, dne 11. dec. pa Vrazovo akademijo. — Na sestanku zastopnikov jugoslovanskih kulturnih društev dne 10. in 11. dec. je »Matica« zastopal predsednik, (ustanovila se bo zveza jugoslovanskih kulturnih društev); komunique o sestanku izide v tisku. Po skupščini se je vršila konferenca o čistoči hrv. književnega jezika; o knjižarskih prilikah (sprožila se je misel o ustanovitvi posebne knjižarne, ki bi služila jugoslovanskim književnim društvom). »Mat. Slovenska« je želela po zgledu drugih slovanskih društev s primerno prireditvijo proslaviti spomin Tolstega, a ni bilo odziva. Plačalo je za leto 1910 3905 članov. Letnina znaša 15.844 K 14 v; za društvene knjige je »Matica« izdala 13.739 K 88 v. Poroča se o dosedanjih pripravah za študije o slovenski hiši, ki jih slavni »Rudolfinum« po pravici smatra za svoj delokrog, o umetniški topografiji sloven. dežel, ki jo je »Matica« prepustila »Društvu za krščansko umetnost«. »Matica« bo »Deželni umetniški svet« poprosila podpore za izdajanje »Umetniškega Kolara«.

— **Umrla** je na Stari Loki ga. M. Daks - Kobler.

— **»Straža«** na Dunaju priredi zabavni večer s prjaznim sodelovanjem slov. kat. akad. društva »Danica« na Svečnico, dne 2. svečana v veliki dvorani »Češkega narodnega doma«, XV. Turnergasse 9. Spored: 1. K. Nováček: »A Hoj«, koračnica, godba. 2. J. Hausmann: »Jugoslavija«, overtura, godba. 3. P. H. Sattner: »Po zimi iz šole«, mešan zbor. 4. Fr. Procházka: Valse révéee godba. 5. I. Laharnar »Kadar mlado leto«, mešan zbor. 6. J. Skalicky: »Frühlingsluft«, godba. 7. »Stari in mladi«, narodna igra v štirih dejanjih. — A. Medved. Blagajna se odpre ob pol sedmi uri, začetek točno ob pol 8. uri zvečer. Vstopnina: Sedeži prve vrste 3 K, druge vrste 2 K, tretje vrste 1 krono, galerija 60 v. Člani plačajo polovico, (legitimacije)! — Članarino se lahko poravna tudi še pri blagajni.

— **Slovensko trgovsko društvo »Merkur«** Ker 29. t. m. sklčani občni zbor ni bil sklepčen, sklicuje predsedstvo slov. trg. društva »Merkur« drugi občni zbor v ponedeljek dne 6. svečana t. l. ob 9. uri zvečer v društvenih prostorih z istim sporedom, ki bo sklepčen ob vsaki udeležbi.

— **Vlcom v primskovskem župnišču.** Včeraj med božjo službo je neki dozdaj še neznani zločinec vlomil v župnišče na Primskovem, Dolenjsko. Pobral je ves denar, ki ga je dobil v župnišču, med njim tudi cerkveni in

več stvari, ki ne morejo imeti za tatu nikakega pomena. Pustil je le kopo krajcarjev, ki se mu niso zdeli vredni, da jih vzame seboj.

— **Pet oseb je ugriznil** v Trstu pes, ki je bil po vsej priliki stekel. Trije policaji so ga s sabljami ubili. Če se bo konstatiralo, da je stekel, bodo vseh pet oseb poslali v Pasteurjev inštitut na Dunaj.

— **Kaj je z umorom v Podkloštru?**

Dne 23. januarja so obducirali truplo umorjenega Bosa, ki so ga, kakor smo poročali, v Podkloštru našli mrtvega v jarku. Na truplu niso našli nobenih znakov nasilja. Mogoče je, da je Boso sam padel v vodo in utonil, mogoče pa tudi, da ga je kdo udaril po glavi, ker so našli v njegovih možganih kri ter je onesveščen padel v jarek. Pri mrtvecu so našli 9 K 91 vin. v denarju, srebrno uro ter več drobnarij. Angelo Boso je hotel, po izpovedbi kantinerke Roze Payer, 23. decembra zvečer plačati z večjim bankovcem, menda 50 K, pri njej zapitek, a ker ni mogla ta bankovca izmenjati, si je izposodil od delavca Ivana Goloba nekoliko drobiža. Golob biva sedaj v Trstu ter poizveduje za njim policija. Pri Bosu bankovca niso našli, temveč samo drobiž.

— **52 vrčkov plzenskega piva** je spil te dni na en večer delavec J. Kuna v Plznu. Na cesti je nato povzročil izgred.

— **Ilirska Bistrica trg.** Cesar je povzdignil Ilirsko Bistrico na Notranjskem v trg.

— **Umrl** je v Trstu gosp. Andrej Širok, učitelj-voditelj na slovenski ljudski šoli.

— **Družba sv. Mohorja v Celovcu.**

V pojasnilo dnevne novice v št. 20. z dne 25. januarja t. l. sporočamo, da nam je došlo od mnogih strani vprašanje, koliko je treba doplačati udom, ki želijo prejeti več iztisov otroškega molitvenika, drugih knjig pa samo po 1 iztis. To se tiče seveda le družin, ki imajo več otrok šolarjev, ali kdor želi več iztisov molitvenika prejeti, da jih komu podari. Kakor je bilo že v koledarju naznanjeno, dobi vsak ud vezan molitvenik z rdečo obrezo, ki je plačal udnine 2 K, ako želi molitvenik z zlato obrezo, naj doplača 40 vinarjev.

— **Katoliška delavska družba v Idriji** ima v nedeljo, dne 5. februarja t. l., ob pol 8. uri zvečer svoje redno predavanje v Didičevi dvorani. Člani in članice ter prijatelji društva, udeležite se predavanja v najobilnejšem številu!

— **Oni potniki, ki obiskujejo zimskošportne kraje na Koroškem in Kranjskem** in imajo pri vožnji po železnici pri sebi tudi za izjavo svojega športa potrebno orodje, so čisto zlasti pri povratni vožnji v veliko nadlego drugim potnikom, ker se jim tajajo ostanki snega na obleki, smučih in drugem orodju. Da se odpomore temu nedostatku, se bo ob nedeljah in praznikih pri vlakih št. 708, 507, 14 in 11, s katerimi se, kakor skušnja uči, vozi večina ljubiteljev zimskega športa, ob teh dneh rezerviralo po potrebi v vozeh tretjega razreda oddelke z napisom »Sport«. Ti vozni oddelki so rezervirani izključno za ljubitelje zimskega športa in ni za to doplačati nikake pristojbine. Prometni časi gori omenjenih vlakov so sledeči: Vlak številka 708 in 14: Trst c. kr. d. ž. odhod ob 7. uri 30 minut zjutraj in 1. ura 5 m. popoldne; Gorica d. k. odhod ob 9. uri dopoldne in 3. uri 7 minut popoldne; Bistrica-Bohinjsko jezero prihod ob 10. uri 31 minut dopoldne in 4. uri 57 min. popoldne; Bled prihod ob 10. uri 53 m. dopoldne in 5. uri 33 minut popoldne; Jesenice prihod ob 11. uri 7 minut dopoldne in 5. uri 53 minut popoldne. — Vlak številka 507 in 11: Jesenice odhod ob 4. uri 41 minut popoldne in 6. uri 47 minut zvečer; Bled odhod ob 4. uri 54 minut popoldne in 7. uri 5 minut zvečer; Bistrica-Bohinjsko jezero odh. ob 5. uri 15 minut zvečer in 7. uri 36 m. zvečer; Gorica prihod ob 6. uri 27 min. zvečer in 9. uri 8 minut ponoči; Trst c. kr. d. ž. ob 7. uri 58 minut zvečer in 11. uri 10 minut ponoči. — C. kr. drž. železniško ravnanje v Trstu.

— **Umrl** je v Oslavju pri Pevmi na Goriškem Anton Fiegl, znan mož, bivši podžupan.

— **Za častnega meščana** je imenovan goriški deželni odbornik g. Berbuč v občini Dolenja Otlica.

— **Lloyd** je sklenil zgraditi dve novi ladji za paroplovbo v Indijo, vsako po 8000 ton. Tekle bodo 16 milj na uro, vsled česar se bo iz Trsta v Bombay prišlo v 12 dneh, ne pa v 15 in 16, kakor dozdaj.

— **Iz železniške službe.** Za volonterja na železniško postajo v Kranj pride Vladimir Kapus pl. Pichelstein. — Asistent Friderik Stephan, sedaj na Bledu, je imenovan za načelnika postaje v Rovinju.

— **Potvara živil in pišča.** Zagrebški kemično-analitični zavod je v minulem letu konstatiral potvaro vina v 122 slučajih, mleka v 9, masti v 6 in kruha v 3 slučajih.

— **Izpememba poštne okrajve.** Podrečje in Vir, ki sta spadala doslej k c. kr. poštnemu uradu Domžale, sta odšlihmal v poštnem okraju Dob. Vas Gorje na Koroškem, ki je bila dozda v poštnem okraju Kotmar vas, pripada odslej k c. kr. poštnemu uradu Žihpolje (Maria Rain). Romhiada, spadajoča poprej k c. kr. poštnemu uradu Kormin na Goriškem, pripada v prihodnje k poštnemu okraju Kopriva (Capriva).

— **Nov izum.** Izdelovatelj orgelj g. Fr. Dornič je izumil nov samoigralen stroj za glasovir, ki se ga goni s pomočjo meha. Stroj se lahko porabi pri vsakem glasovirju.

— **Umrla je** v Radovljici soproga pekovskega mojstra g. M. Brtoncelj.

Ljubljanske novice.

PRVO PREDAVANJE V NOVOEM LJUDSKEM DOMU.

Somišljenicam in somišljenikom v Ljubljani naznanjamo, da se vrši jutri v torek ob pol 8. uri zvečer prvo javno predavanje S. K. S. Z. v novem »Ljudskem domu«. — Predava predsednik S. K. S. Z. dr. K. K. K. Predavanje se vrši v dvorani na galeriji. Vabimo k najobilnejši udeležbi!

Po predavanju se vrši seja odbora S. K. S. Z.

Ij Splošna je govorica po Ljubljani o res interesantni predpustnici, katero pripravlja »Ljubljana« za prihodnjo sredo v veliki dvorani »Uniona«. Splošno je zanimanje za nastop sloveče vojaške godbe polka bana Jelačiča, ki nastopi pod osebnim vodstvom kapelnika g. Kussa, močna 40 mož. Celotna godba igra tudi pri zabavi po končanih varijetetnih točkah. — Sloveča naša umetnica rojakinja gospa Irma Polakova prihitela ta večer med svoje rojake, da jih razveseli s svojimi nastopi. Kakor čujemo, ima pripravljene zanimive točke, ki bodo v hipu elektrizirale občinstvo. — In dohod Arnošta Grunda, tega izbornega komika, kateremu se ne more ustaviti nihče, da bi se že pri njegovem prvem koraku na oder od srca ne smejal! — Poleg tega bo osolil večer tudi gospod Urbančič Podgrajski, dobro znan še izza svojega delovanja na tukajšnjem deželnem gledališču. Prava veselost bo torej kraljevala v sredo v veliki dvorani »Uniona«. Ni čuda, ako čujemo, da na to izredno predpustnico prihiteli gostje celo iz Zagreba, Varaždina, Reke, Trsta in da je obiska pričakovati tudi iz bližnjih mest in trgov. Priredba je tako urejena, da lahko, kdor želi, po končanih varijetetnih točkah poseti tudi druge prireditve v Ljubljani in se zopet vrne na zabavišče. Življenje pa ne bo ta večer samo v veliki dvorani, ampak v vseh spodnjih prostorih »Uniona«. V »Unionovih« kleti se bo ta večer utaborila pristna ciganska godba. **Opozorjamo slavno občinstvo še enkrat, da se posebna vabila ne bodo razpošiljala, ampak da je vsak, ki si hoče privoščiti prijeten večer, prav uljudno vabljen.** Vstopnina 1 K 50 vin., — za tak bogat in zanimiv večer pač jako nizka vstopnina. Začetek je določen na 8. uro zvečer.

Ij Liberalni shod pod predsedstvom upravnega svetnika »Glavne« posojilnice. Liberalni shod je bil včeraj dopoldne v hotelu »Strukljus«. Udeležilo se ga je kakih 70 oseb iz raznih mestnih okrajev. To je pa res »sijajna« udeležba. Skladovnice listkov, ki so jih razdajali po mestu, niso nič pomagale. Predsedoval je shodu dež. poslanec Jos. Turk, ki pa ni hotel ničesar povedati o žalostni usodi »Glavne« posojilnice, kjer je igral tako imenitno »gospodarsko vlogo«, da je za predsednika liberalnih shodov res silno pripraven. Tudi ni ta imenitni graščak z »Glavne« posojilnice nič povedal, da je zoper člane upravnega sveta in nadzorstvo liberalne »Glavne« posojilnice c. kr. državno pravdnitvo uvedlo kazensko preiskavo. Mi bi svetovali g. Turku, da naj s svojo osebo ne sili preveč v ospredje, ker takli možje preveč izljudijo našo potrepljivost. Prvi je govoril pod Turkovim predsedstvom dr. Triller. Dr. Triller je igral na shodu tudi jako nerodnega snubca soc. demokracije. Izjavil je, da mu je soc. demokratska stranka najsimpatičnejša. Dr. Tavčar se je pri tem na glas usekaval. Dr. Triller je s svojim kričanjem poizkušal ubiti poslušalcem v glavo, da je »gospodarski« sistem, ki ga je klerikalna stranka uveljavila v deželnem zboru,

poguben za Ljubljano. (Za počit!) Triller je menda mislil, da bo elektriziral navzoče poslušalce, a videti je bilo, da je bilo tem več za gorak zajutrek kot za dr. Trillerjeve klobase, katere je celo tržni nadzornik Ribnikar proglasil za nevžitne. Dandanes vedo pač tudi ljubljanski obrtniki, da bi imelo obrtništvo največ koristi od deželnih hidroelektričnih central. Drugi govornik dr. Tavčar, čegar poštovanju na liberalnih shodih se res čudimo, je bil včeraj zelo hud na »Slovenca«, ki je zapisal, da pogrevajo liberalni govorniki vedno ene in iste stvari, ki so jih ljudje že do grla sili Trditvi dr. Tavčarja, da volivci še nikdar niso bili siti od tega, kar na shodih od liberalnih govornikov slišijo, pritrjujemo. Na liberal. shode ljudi menda ravno za to ni. Dr. Tavčar je tudi povdarjal, da je naloga liberalnih govornikov odpirati oči in da liberalci še vse premalo upijejo. Torej liberalni govorniki le široko oči odprite in na ves glas upijte, bo saj več smeha! Sedaj vemo zakaj so liberalci izvolili v izvrševalni odbor knjigoveza Breskvarja. Dr. Tavčar se je sploh včeraj jezil na »Slovenca«, očital mu je vse mogoče in nemogoče pregrehe ter trdil končno samozavestno, da ima politika klerikalne stranke namen, spraviti Ljubljano »na beraško palico«. Nato je Bončarjev Tone s Sv. Petra ceste predlagal resolucijo, v kateri se protestuje proti cestnemu zakonu in melioracijskemu posojilu, na kar se je tritetrturni shod zaključil. Opazili smo, da Bončarjev Tone že jako slabo bere.

Ij Zborovanje zdravnikov. Društvo zdravnikov na Kranjskem je imelo 28. t. m. v srebrni dvorani hotela »Union« letošnji občni zbor, ki je bil srednje dobro obiskan. Predsednik dr. vitez Bleiweis - Trsteniški je v otvoritvenem govoru se spominjal tragičnega slučaja v gorenje - avstrijskem trgu Riedau in smrti dr. Franza; navzočemu deželnemu odborniku dr. Zajcu čestita v imenu društva k častni izvolitvi v deželni odbor in c. kr. zdravstveni svet, proseč ga, naj obrani zdravnikom svojo naklonjenost in uporabi svoj vpliv, da se čim preje zasede mesto deželnega zdravstvenega nadzornika. Iz tajniškega poročila je povzeto, da je priredilo društvo v tekočem letu osem znanstvenih predavanj v zvezi z demonstracijami. V gospodarskem oziru je društvo storilo važen korak s tem, da se je izvršila prememba pravil, tako da je društvu sedaj omogočeno nuditi svojim članom tudi zastopstvo gmočnih interesov; v to svrhu obstoji v društvu tudi poseben gospodarski odsek. Zanimanje se kaže tudi za slovensko zdravstveno terminologijo, tako da se je bil že lansko leto ustanovil posebni pododbor, ki ima nalogo sestavljati slovensko zdravstveno terminologijo; to se vrši v zvezi s »Slovensko Matico«. V preteklem društvenem letu se je vršil prvi vseslovenski zdravniški shod, ki je položil temelj zblizanju vseh slovenskih zdravnikov. Konečno se izreče zahvala uredništvom vseh ljubljanskih dnevnikov, ki so rade volje priobčevali društvene objave. Predsednikom se izvoli zopet g. dr. Demeter vit. Bleiweis-Trsteniški, v odbor pa gg. dr. Demšar, dr. Dolšak, dr. Homan (Radeče), dr. Gregorič, dr. Levičnik, dr. Rudež, dr. Rus, dr. Stojc, dr. Tičar, dr. Zajc. Pri slučajnostih predlaga g. dr. Gregorič, naj bi odbor razmišljal o ustanovitvi podporne zaloge za bolne in onemogle zdravnike; predlog se je odstopil odboru, ki bo o njem poročal na prihodnjem občnem zboru.

Ij Rakovnik. Z veliko slovesnostjo so včeraj, dne 29. januarja, Salezijanci na Rakovniku obhajali praznik svojega zaščitnika sv. Frančiška Saleškega. Praznik je povišal s svojo navzočnostjo dr. Andrej Karlin, novo izvoljeni škof tržaški, ki je imel ob 10. slovesno peto sv. mašo, popoldne pa ob pol 4. lep govor, v katerem je primerjal delovanje sv. Frančiška Saleškega z delovanjem don Boskovihih sinov Salezijancev. Tudi petje, pri katerem je iz prijaznosti pomagal častiti gospod F. Ferjančič, je dobro izpadlo. — Popoldne po blagoslovu je bila predstava. Gledišče je bilo polno. Novo izvoljenemu škofu je čestital v imenu sobratov in sotrudnikov duhovnik zavoda, nakar so se potem poklonili notranji gojenci in dečki prazničnega oratorija. Potem so se razvile točke: »Mornarji«, štiridejanka »Skriti biser«, spisal kardinal Wiseman, in humoristična pevska točka »Kitajci«. Prazne odmore med dejanji je nadomestila domača godba, včasih pa kaka beseda Al. Kovačiča, voditelja prazničnega oratorija.

Ij Gospodarstvo z mestnim imetjem. V Ljubljani se je osnovala nova mladinska organizacija Klofačevega kalibra mesto stare razpuščene narodne delavske. Kakor se govori po Ljub-

ljani bode imela tudi ta organizacija, ki ima sedaj svoje prostore v Pavlinovi hiši, Nova ulica, v bodoče svoje prostore v vojaškem skladišču na Dunajski cesti, kakor jih je imela N. D. O. Najodločneje moramo protestirati proti temu, da bi služilo imetje mesta Ljubljane zgolj zasebnim strankarskim organizacijam.

Ij Vojaška vest. Poveljnik 28. pehotne divizije v Ljubljani fml. Ludovik Matušek zapusti Ljubljano. Prideljen je četrtemu kornemu poveljstvu v Budimpešti. Za poveljnika tukajšnje pehotne divizije je imenovan fml. Herman Kusmanek, ki je bil doslej poveljnik 3. pehotne divizije.

Ij V šentpeterski župniji je bilo v letu 1910. rojenih 487. Od teh pride na mesto samo 251 otrok. Umrlo jih je 400. Od teh pride 255 mrličev na mesto. Med temi je samo iz otroške bolnice 60 otrok.

Ij Predlog za odpravo mature je skoro soglasno sprejela državna zveza avstrijskih srednješolskih društev, ki je nedavno zborovala v Ljubljani.

Ij Ljubljancan — roparski morilec? Poročali smo te dni, da je bil pri Doblu na Gornjem Štajerskem umorjen na cesti dimnikarski mojster Happich. Napadla sta Happicha dva neznana mlada fanti, ki sta v gostilni poslušala, ko je Happich pravil, da se vrača domov v Strassgang z denarjem, ki ga je pobral pri strankah v okolici. Po hudem boju sta močnega Happicha, očeta šestih otrok, premagala, ga umorila in oropala. Sedaj poročajo, da so na sledu morilcema in da sta to skoro gotovo neki Friderik Steingraber in neki Vincenc Pollanz, ki je bil rojen leta 1888. v Ljubljani, pristojen je pa v Andritz.

Ij Umrla je v soboto gospa Katarina Šitar na Martinovi cesti št. 21.

Ij Žrtev trgovca s človeškim mesom? Od Novega leta se pogreša dekle Marijo Strnad, doma iz Vidma pri Kočevju. Govorila je slovensko in nemško ter se sumi, da je postala žrtev kakega trgovca z dekleti.

Ij Bivša igralka ljubljanskega slovenskega gledališča g. Maro Taborsko je odlikoval srbski kralj z redom sv. Save.

Ij Umrla so v Ljubljani: Leopold Dečman, rejenec, 1 leto. — Vincenc Indof, sin ključarja in posestnika, 3 tedne. — Franja Gablovic, mestna uboga, 65 let. — Marija Gartner, strežnica, 62 let. — Uršula Glibe, bivša šivilja, 71 let. — Fran Tavčar, hlapec, 25 let. — Ivan Jančar, prosjak, 66 let.

Ij Nagla smrt. Včeraj zjutraj so našli mrtvega v hlevu prevoznice ge. Marije Kraljeve na Dunajski cesti hlapca Ivana Tavčarja, rojenega 21. maja 1885 v Cemeninu pri Sv. Križu v krškem okraju. Policijska komisija je dognala, da ga je zaradi preveč zavžitega žganja zadela srčna kap. Njegovo truplo so prepeljali v mrtvašnico k sv. Krištofu.

Ij Gg. ljubljanske inserente opozorjamo, da nismo nikogar pooblastili za nabiranje oglasov za naše časopise in koledarje po Ljubljani in tudi ne kake anončne pisarne ter da pošiljamo k gg. inserentom samo domače usluge.

MINISTER ZA NOTRANJE ZADEVE je na vse deželne vlade vnovič izdal naredbo, v kateri pozivlja deželne šefe, da varujejo pri ljudskem štetju popolno objektivnost, z vso ostrožjo nastopijo zoper nacionalni bojkot, ki se je pri tej priliki pojavil in sploh vse enako postopajo. Ta naredba Bienertrove vlade je samo pesek v oči, ker deželne vlade, n. pr. koroška, bodo delale dalje tako kakor so, ko se pa bodo poslanci pritožili, se bo vlada sklicevala na svoje mnoge številne naredbe.

Štajerske novice.

Š Mladoliberalni bojkot v Celju je proklamiran. Parola je: Vse klerikalce mora vrag vzeti! Na čelu bojkota korakajo: dr. Kukovec, dr. Božič, dr. Koderman, neizogibni Hrašovec koncipient dr. Karlovška, v ozadju se drži starina dr. Josip Serbec, ki joka za izgubljenimi deset tisočaki celjske stare posojilnice; tudi »kurator« dr. Janko Serbec je zopet oživel. Čuje se, da resno nameravajo bojkotirati klerikalnih kmetov denar, če se ne premislijo.

Š Celjske slovenske obrtnike in trgovce je prestrašil mladinski bojkot, prav za prav žuganje z bojkotom. Naj se le zjasni! Bodemo kmalu videli, kje so nadstrankarski Slovenci in kje so nesamostojneži, ki se bojé sapice celjskih liberalcev.

Š Bojni klic so izdali celjski liberalci. Organizirajo se v svrhu bojkota

naših podjetij. Naši somišljeniki v Celju osnujejo odsek, ki ima zasledovati bojkotno gibanje liberalcev. Zaupniki na deželi v kratkem času dobé navodila, po katerih se je strogo ravnati. Proti terorizmu postavimo brezobzirnost! V kratkem bomo na jasnem Usiljeni nam boj sprejemmo.

Š Strah pred »klerikalno« tiskarno v Celju je brati iz člankov nemških in liberalnih listov. Ta strah pa je predvsem neutemeljen, ker je potreba naše stranke na Štajerskem pokrita z mariborsko tiskarno. Naj le celjski mladinarji prevzamejo dolgove svoje tiskarne, mi se za nje ne bomo pulili.

Š »Südt. Volksstimme« v Celju je postalo glasilo mladinskih sanskilov. Ta list je vrzel krinko raz sebe. Uredu mu je protestant R. Watzlawek, šefredaktor in načelnik listovega konzorcijskega po dr. Kukovec; dolžnost naših somišljenikov je, da list vrnejo.

Š Župnik Vodušek. V soboto, dne 28. t. m., se je vršil v Vojniku pogreb umrlega župnika Andreja Voduška. Udeležilo se ga je 25 duhovnikov, med njimi domači dekan kanonik dr. Lavoslav Gregorec, prelat msgr. Bezenšek iz Čadrama ter trije soščolci rajnega prof. bogoslovja dr. Feuš, župnik Presečnik in župnik Karba. Zastopane so bile oficijelno tudi trška in okoliška občine ter vse šole. Sprevod je vodil dekan dr. Gregorec, ki je imel cerkven govor ter sveto mašo. V cerkvi je na grobnico zapel mešan zbor pod vodstvom g. kaplana Doberšeka, ob odprtem grobu so pa žalovali glasovi šolskega pevskega zbora pod vodstvom g. učitelja Mahorčiča. Največje, občudovanja vredno delo umrlega župnika je velika veličastna cerkev, ki je po svoji velikosti tretja v škofiji, po svoji notranji lepoti in krasni umerjenosti pa se lahko poteguje za prvenstvo. V sred delu ga je zalotila smrt. R. I. P.!

Š Nazaret. Kat. slov. izobraževalno društvo v Nazaretu bo priredilo 2. febr. veselico v društvenih prostorih. Sprejeto: 1. Petje: »Pozdrav« in »Ujetega ptica tožba«, poje mešan zbor. »Slovenec in Hrvat« in »Bojna pesem«, poje moški zbor. 2. »Kmet in avtomat«, šaljiv prizor. 3. »Fajfa in skodelica kave«, saloigra.

Š Velenje šteje 2606 prebivalcev, od njih 16 % Nemcev.

Š Maribor šteje po poročilu »Slavisches Tagblatt« 31.000 prebivalcev, med njimi 12.000 Slovencev. In taka ogromna minoriteta nima nobenih pravic v narodnem oziru! Kaj je s tvojim lepim verzom, navdušeni župnik Ottokar Kernstock: »Lieber rauchgeschwärtz Trümmer, als ein windisch Maribor«!

Koroške novice.

k Sijajna nemškonacionalna znatnost. 22. t. m. se je vršil v Beljaku shod svobodomiselnega »Salzburger Hochschulvereina«, na katerem je predsedoval nadstrojevodja Schneller, navzoči so pa bili vsi beljaški losvonromovi in protestantovski pastor. Kakšno znatnost ti ljudje prodajajo, se razvidi iz govora dr. Rakuša, ki je igral glavno vlogo. Absolutni pojm vere — kakor poročajo liberalni listi — je razložil na bogoudanosti na smrt bolnega zamorca, da pokaže razloček med resnično vernostjo in konfesionalno vero. Nadalje je glasom »Freie Stimmen«, izhajajoč iz nazora, da svetniki niso najboljši sad vere, navajal nekatere markantne zglede čudnih svetnikov, pa tudi povdarjal, da on ni nasprotnik kakršne kakoli sistema, ampak le nasprotnik protizakonitega izrabljanja istega! — Kakšna kolobocija! — Katoliški kaplan Grundeil je moža dobro izdelal, nakar je dr. Rakus odgovoril, da mu ozirom na državnega pravdnika ne more tako odgovoriti kakor bi rad. Kaplan je Rakusa še enkrat izpral, nakar pa je neki dr. Mischitz dejal, da se na bi bilo smelo pustiti kaplana govoriti. Neki Sparowitz je nemoralnost katoliške vere dokazoval na — celibatu: Končno je pa še profesor Angerer nastopil. Najbolj trezno je še govoril pastor Heinzelmann. — S tako znatnostjo trajajo nemški nacionalci svoje ljudsvak dan, vsled česar ni čudno, da so koroški Nemci na tako nizki duševni stopnji.

k Liberalen list obsójen. »Allgemeine Bauern-Zeitung«, ki izhaja v Celovcu, je umazan list, ki se da pri merjati le s slovenskim »Slovenskim domom«. V vsaki številki napada duhovščino, Cerkev in Slovence. Decembra minulega leta je prinesla vest, da v servitskem samostanu v Kočah mašuje menih, ki je veliko mladoletnih otrok oskrnil, pa ga oblasti ne zapro. Orožniki ter oblasti so reč preiskale in koroški krščansko-socialni list je rezult preiskave objavil, iz katerega je bilo jasno razvidno, da dotični nater n

nikoli ničesar zagrešil. Toda »Bauern-Zeitung« je svoj napad ponovila v še drznejši obliki. Nato jo je državni pravdnik obtožil in 25. t. m. jo je sodišče zaradi vedom a zlagane vesti in obrekovanja obsodilo na 100 kron globe, oziroma na deset dni zapore in objavo obsodbe pa brez navedbe vzrokov. Tako je koroški sodnik zavl grenko medicino v sladak ovoj, toda državni pravdnik se je zoper to pritožil. Sicer pa je že to veliko, da so liberalen list sploh obsodili.

k številu prebivalstva je po nekaterih kmečkih krajih v žiljski dolini padlo, kakor kaže ljudsko štetje. To je znamenje žalostnih razmer na kmetih. Kmet ne more več s posli, ki jih je treba vedno dražje plačevati, izhajati, zato s svojo družino dela, kolikor more, kar je za posla, pa hiti v mesto. Odtod padanje prebivalstva v kmečkih krajih brez industrije.

k Umrl je v Celovcu vpokojeni okrajni šolski nadzornik Kristijan Kreutzer.

Razne stvari.

Kinematografi na ameriških kolo-
dvorih. Ameriške železnice nudijo potnikom ugodnosti, o kakršnih se nam v Evropi niti ne sanja. Sedaj so iznašli v Ameriki tudi način, kako naj se potnikom, ki čakajo na kolodvorih na vlak, olajša njihova nestrpljivost in odpravi čmernost. V to svrhu se je namreč Pennsylvania R. R. Company odločila, da kratkočasni nepotrpežljivi potnike na kolodvorih z kinematografskimi projekcijami. Za enkrat bodo s to novotarijo poizkušali v glavnem kolodvoru v Pittsburgu. Tudi prihod in odhod vlakov se bo javljal potnikom na platnu, ki se rabi za kinematografske projekcije.

Žrtev poklica. V Nagyszombathu so našli vojaškega zdravnika asistenta Sopronyja nezvestnega v svoji sobi. Kmalu na to je umrl. Pred nekaj dnevi je paral truplo na jetiki umrlega človeka in se pri tem urezal na roki. Vsled tega je umrl.

Mesto zgorelo. Iz Halifaxa poročajo, da je celi trgovski del mesta Nieldetona zgorel.

Samoumor v igri. Iz Moravske Ostrove se poroča: 25. t. m. so se igrali v mihalkovskem gozdu otroci skrivalnice. 11letni deček Jožef Damiez je hotel svoje tovariše ustrašiti ter je splezal na neko drevo in markiral samoumor. Ko je imel glavo že v zanjki vrvi, je izgubil nenadoma ravnotežje ter je visel obešen v precejšnji višini. Prestrašeni otroci mu niso mogli pomagati ter so odbežali proč. Ko je končno došla pomoč, je bil deček že mrtev.

Telefonska in brzojavna poročila.

»SLOVENSKA STRAŽA« OB ADRIJI.
Sv. Križ pri Trstu, 30. januarja. »Slovenska Straža« je včeraj otvorila tukaj svoj drugi otroški vrtec. Po sveti maši je domači gospod župnik blagoslovil prostore, otroke in ljudstvo, nakar je bila slovesna otvoritev vrta. V imenu predsedstva »Slovenske Straže« je govoril jurist Jež. V vrtec je dosedaj vpisanih 40 otrok. Popoldne je bilo na ustanovnem občnem zboru podružnice »Slovenske Straže« čez 300 ljudi. Jurist Jež je govoril o »Slovenski Straži«. Vrlo so tamburirali tamburaši iz Nabrežine. Navdušenje za »Slovensko Stražo« velikansko. Bil je dan okrepitev katoliške in narodne misli ob sinji Adriji.

MINISTRI.

Dunaj, 30. januarja. Barona Bienenrtha je včeraj dopoldne cesar v posebni daljši avdijenci sprejel v Schönbrunn. Nato je baron Bienenrth z ministri Aehrenthalom, Schönachom in Burianom odpotoval k delegacijskim zasedanjem v Budimpešto.

STAVKA MIZARSKIH POMOČNIKOV.
Celovec, 30. januarja. Tukajšnji mizarski pomočniki zahtevajo večjo plačo. Ako se jim ne ugodí, prično meseca marca stavkati.

SRBSKO-ČRNOGORSKI KONZULAT V PRAGI.

Praga, 30. januarja. Srbija in Črna gora sta sklenili ustanoviti v Pragi skupen konzulat.

SVOBODOMISELNA DIJAŠKA JU-NAŠTVA.

Krakov, 30. januarja. Stavka svobodomiselnih dijakov zaradi profesorja

krščanske sociologije P. Zimmermanna, ki se je pričela v soboto popoldne, se danes nadaljuje. Svobodomiselni dijaki hočejo preprečiti z nasiljem predavanja ter so izdali poziv k sestanku pred univerzo, da onemogočijo katoliško mislečim dijakom obisk predavanj. V slučaju, da se dijakom res posreči preprečiti predavanja ali da se zgode izgredi, se bo univerza takoj zaprla ter bo ostala toliko časa zaprta, dokler ne bo gotovo, da se more vršiti pouk nemoteno. Kakor je videti, tudi akademska svobodoljubnost ni velika.

Krakov, 30. januarja. Danes so »svobodomiselni« dijaki glasom svojega sklepa stopili v štrajk. Ker so »svobodomiselni« dijaki, ki so se pred univerzo zbrali, izvedeli, da profesorji predavajo, so razbili šipe pri vходу, vlomili vrata in vdrli v šolske sobe, se spoprijeli s katoliškimi dijakii in peli nacionalne pesmi. Razgrajachi so preprečili predavanja.

ITALIJANSKI KONZUL ZARADI SLEPARSTEV ARETOVAN.

Kodanj, 30. januarja. V Arhusu je bil italijanski konzul Vigo Rahr aretovan zaradi goljufivega bankerota in ponarejanja menjič. Rahr, ki je lastnik neke stare ugledne trgovske tvrdke, je napovedal pred letom konkurz. Pri sodni preiskavi pa se je dognalo, da je bil Rahr že pred 10. leti insolventen, vendar pa si je znal s ponarejenimi menjicami preskrbeti tekoči kredit. Konzulove sleparije presegajo 2 milijona kron. Aretacija konzula je povzročila veliko senzacijo, ker se je splošno mislilo, da je prišel v konkurz brez lastne krivde. Rahr, ki je živel zelo potratno, je bratranec bivšega justičnega ministra Albertija, ki je bil pred kratkim obsojen v 15letno ječo.

RESNI NEMIRI V PORTUGALSKI REPUBLIKI.

Pariz, 30. januarja. Iz Lizbone je dospela semkaj depeša, ki govori, da so se včeraj popoldne vršile v Lizboni velike poulične demonstracije. Brzobjavka je bila očitno od oblasti cenzurirana in se zato ne vé, proti komu, zakaj in od koga so se izgredi uprizarili. »Echo de Paris« trdi, da se nahaja portugalska republika v hudi krizi in da se zlasti na severu čedaljebolj razširja propaganda za republiko. Portugalska vlada je odkazala bivšemu kralju Manuelu 660 funtov šterlingov odškodnine vsak mesec in mu je čke za oktober, november in december že doposlala.

KUGA NA DALJNEM VZHODU.

Peterburg, 30. januarja. V Harbinu je umrlo na kugi v zadnjem času 40 oseb, v kitajskem delu mesta pa 149. Guverner je ukazal 1000 mrličev sežgati, ker je zemlja tako zmrznjena, da se ne morejo izkopati grobovi. V Mukdenu je od 150 obolelih v 24 urah umrlo 92.

SNEŽNI VIHARJI V KAVKAZU.

Tiflis, 30. januarja. V Kavkazu je vsled snežnih viharjev našlo mnogo ljudi smrt. Na železnici Poti-Batum je več vlakov obtičalo v snegu.

Po bolezní je treba krepilnega sredstva,

ampak biti mora učinkujoče — na primer Scott-ova emulzija. Napravite enkrat z isto poskus. Ze po razmerno malem zavžitju se bodele počutili boljše. Temu je vzrok čistost in izborna kakovost vseh sestavin, ki jih ima Scottova emulzija in vsled posebnega Scott-ovega pripravljanja.

Scott-ova emulzija

3109
da nove moči mnogo hitreje kot navadno ribje olje in se v ta namen uporablja in priporoča od zdravnikov že 34 let.

Cena izvrtni steklenici 2 K 50 vln.
Dobl se v vsch lekarnah.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 30. januarja.

Pšenica za april 1911 11.42
Pšenica za oktober 1911 —
Rž za april 1911 8.13
Oves za april 1911 8.71
Koruza za maj 1911 5.77

Efektiv trdnjeje.

Kurzi efektov in menjic.

dne 28. januarja 1911.

Skupna 4% konv. renta, maj—november	93-05
Skupna 4% konv. renta, januar—julij	93-05
Skupna 4-2% papirna renta, februar—avgust	97-30
Skupna 4-2% srebrna renta, april—oktober	97-35
Avstrijska zlata renta	116-25
Avstrijska kronska renta 4%	92-95
Avstrijska investic renta 3 1/2%	82-75
Ogrska zlata renta 4%	111-70
Ogrska kronska renta 4%	91-90
Ogrska investicijska renta 3 1/2%	81-30
Delnice avstrijsko-ogrške banke	18-95
Kreditne delnice	677-50
London vista	240-05
Nemški drž. bankovci za 100 mark	117-32 1/2
20 mark	23-48
20 frankov	19-01
Italijanski bankovci	94-60
Rublji	253 1/2

Ugodna prilika!

Ker misli podpisani svoj mlia z vodno silo opustiti, hoče oddati

mlinske prostore in vodno silo

večjemu obrtnemu podjetju kakor n. pr. mizarju, ključavničarju i. t. d. v najem. Natančnejša pojasnila in podatke pri Jos. Kogovšek-u v Idriji.

Priložnostna prodaja.

Phono'a piano za umetno igranje, (érn) s 30 valji za note: overture, opere, valčki, koračnice, potpouri itd. Cena prej K 3500 sedaj K 2300.

Pianino-Stingl (érn) prej K 950 sedaj pa K 570.

Mignon kratek glasovir (orehov les s harfen. pedalom) (Stingl prej K 1000 sedaj K 650. Ogleda se pri 268 2

SIMONU KMETETZ, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 26.

Kupci pozor!

Proda se prav po ceni

mlin in oljarna

kjer se izdeluje laneno olje in tropinovec
Posestvo sestoji iz hiše, mlina, hleva, skladišča, svinjaka za 8 parov prašičev in kozolca. Pri hiši je sadni vrt. Vse leži pr glavni cesti, oddaljeno pol ure od kolodvora. Več pove lastnik na **Seničici št. 10, pošta Medvode.** 326

Stanovanje

obstoječe iz 3 sob, poselske sobe in pritklin s porabo senčnatega vrta in njive, se **odda** za maj termin v **najem.** Poizve se na **Miklošičevi cesti št. 4 II. nadstr. desno.** 330

Želi se prevzeti dobro idočo

trgovino

večjega obsega. — Ponudbe pod „**Merkur 1911**“ na upravnistvo tega lista. 329

Velik lokal

popolnoma v novi hiši, zraven cerkve, pripraven za **prodajalno ali lekarno**, se **takoj odda v Zagorju ob Savi.** Ponudbe: **Reza Razoršek, Zagorje ob Savi št. 116.**

ZASTOPNIKA

specielno za **špirit. stroko**, ki hodi tudi po okolici, prvovrstno moč, išče neka zagrebška tovarna za izdelovanje konjaka, žganja in likerjev. Ponudbe pod **»Zielbewusst«** odpošilja anončna pisarna **Alfons Joessel, Dunaj, III. Landstrasse Hauptstrasse 9.** 316

Potrjim srcem naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem prezalostno vest, da so naš preljubi soprog, oziroma skrbni in dobri oče, tast, ded in brat, gospod

Janez Dimnik

po dela in trpljenja polnem in poštenem življenju, stari 85 let, prevideni s tolažili sv. vere, danes ob 1/25. uri zjutraj mirno zaspali v Gospodu. Pogreb nepozabnega rajnega bo v sredo, dne 1. februarja, ob 2. uri popoldne, iz hiše žalosti v Jaršah ob Savi na pokopališče k sv. Križu. Sv. maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah. Najblazjeinu srcu najblazji spomin!

Jarše pri Ljubljani, dne 30. januarja 1911.

Uršula Dimnik, roj. Dolničar
soproga.

Jakob, nadučitelj; Mihael, posestnik, deželni poslanec in občinski svetovalec; Janez, posestnik in občinski odbornik; Frančišek, župnik sinovi.

Marija, hči.

Josipina, roj. Kraigher; Marija, roj. Cunder; Marija, roj. Marolt sinuhe.

Slavoj, c. kr. učitelj; Ivan, lj. učitelj; Stanko, stud. techn.; Jakobince — Martin, kaplan; Jožef, Mihael, Ivan, Marija, Fran, Ignacij, Stanko, Uršula — Uršula, Marija, Josipina, Helena vnuki in vnukinje.

Terezija Jagodic, sestra.

Slovenci in Slovenke!

Pri nakupovanju blaga za obleke zahtevajte povsod blago, ki ima napis:

Zvezdna tkanina

in varslveno znamko **zlate repate zvezde.** Zvezdna tkanina je zanesljivo dobro in trpežno bombažno in platneno blago, za moške in ženske obleke, srajce, rjuhe in razno drugo perilo.

Zahtevaj vsak v lasno korist od vsakega trgovca le: **Zvezdno tkanino z znamko zlate repate zvezde!**



H. SUTTNER
Ljubljana Mestni trg

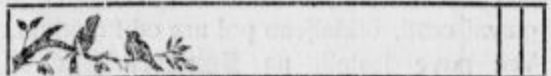
urar, prva največja domača
exportna tvrdka ur, zlatnine
in srebrnine. Lastna tovarna ur v Švici.

Tovarniška var-
stvena znamka „**IKO**“



krojaški pomočnik

ki se popolnoma razume na angleško damsko krojašvo je poleg tega popolnoma izobražen v finem krojaštvu za gospode Šifrirana pisma na naslov št. 8, na upravo Slovenca.



V svrhu ženitve

se želi seznaniti gospica, stara 27 let. Je privatistinja, izobražena, lepega in mirnega vedenja, vajena popolnoma velike trgovine in gospodinjstva in ima čez deset tisoč kron v gotovini premoženja. Prednost imajo gg. veleposelstniki, trgovci ali krčmarji. Udovci brez otrok niso izključeni. Ponudbe naj se blag. do 15. svečana poslati, ako mogoče s sliko, ki se lahko takoj vrne pod pošto ležeče Ljubljana — „Sreča 50“. — Tajnost zadržana. 296 4

Pozor lovci, redka prilika!

Radi pomanjkanja časa odda se jako

lep lov

pol ure od postaje Domžale. Istotam se odda tudi zelo dobro dresiran lovski pes. Naslov pove uprava „Slovenca“. 302

Lep lokal

za trgovino se odda s 1. svečanom zraven trgovine Janko Češnika, Lingarjeva ulica.

Natančneje se poizve istotam.

Razglas.

Mestna hranilnica ljubljanska razpisuje

306 3

dve mesti praktikantov

z letnim adjutom po 1000 K. Prosilci morajo dokazati, da so z dobrim uspehom dovršili višjo gimnazijo ali višjo realko ali pa nižjo gimnazijo odnosno realko in trgovsko šolo.

Prošnje z dokazili o šolanju, dosedanjem službovanju, o starosti, domovinstvu, o zdravju in navedenosti ter o znanju jezikov je pri podpisnem ravnateljstvu vlagati

najkasneje do 14. svečana 1911.

V Ljubljani, dne 25. prosinca 1911.

Ravnateljstvo Mestne hranilnice ljubljanske:

Ub. pl. Trnkóczy

Ant. Svetek

Poročni prstani



močni v zlatu, na trpečnosti neprekosljivi, 1 par od 2 M naprej v modernih fasonah, graviranje brezplačno
FR. CUDEN
urar in trgovec
Ljubljana
samo krošarova ulica št. 1.
Največja zloga stenskih ur. - Ceniki zastonj tudi po pošti. 121

20% ceneje!

Ker opustim trgovino s konfekcijskim in galanterijskim blagom bodem 320 2

razprodala vso zalogo nad 20% znižano ceno. Ne zamudite te prilike! Oglejte in preprčajte se!

MARIJA VESELI, Ljubljana, Cesarja Jožeta trg.

Prodajalo se bo tudi na Vodnikovem trgu vsako sredo in soboto. 24



lastnik prve največje slovenske svečarne

v Gorici

ulica sv. Antona št. 7.

Priporoča prečistiti duhovščini, slav. cerkvenim oskrbništvom in p. n. slavnemu občinstvu 3315

čebelno-voščene sveče, zvitke, kadilo, med itd. itd.

Kakovost izdelkov in nizke cene izključujejo vsako konkurenco.

Kuharica

iz boljše kmečke hiše želi vstopiti v kako župnišče. Razumna je popolnoma v kuhli, šivanju, sploh vsem, kar mora znati vsaka ženska, kod dobra, skrbna in skromna gospodinja. Je zanesljivo poštna, pridna in lepega, mirnega vedenja. Nastopi lahko takoj. Naslov pove uprava Slovenca pod šifro 150. 297

Vsak dan sveže pustne krofe

priporoča

Jakob Zalaznik
pekarija in slaščičarna

Ljubljana, Stari trg št. 21.

Podružnice:

Kolodvorska ulica št. 6

Mestni trg št. 6.

Več lepih, za vile, zasebne kakor tudi delavske hiše primernih

stavbenskih parcel

je pod ugodnimi plačilnimi pogoji na prodaj. Zelo primerne so tudi za napravo kake gostilne ali trgovine. — Več se izve pri imejitelju **JOSIPU PERDANU** V LJUBLJANI. 278

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Dekle z biseri. Povest iz Neronove dobe. 13. zvezek ljudske knjižnice. K 2-20, vezano K 3-20. — Navedena povest je istinito biserna povest, ki bo bravca privezala nase z neodoljivo silo in se mu po svoji krasni vsebini neizbrisno vtisnila v spomin.

Knjiga o lepem vedenju. Spisal Urbanus. K 3—, elegantno vezano K 4—. — Ze dolgo smo občutno pogrešali točnega navodila za olikano in oglašeno vedenje v družbi, kajti ne le naše ljudstvo, temveč tudi izobraženec mora imeti vočkrat pri roki zanesljivega svetovalca, kako mu je pri tej in oni priliki v družabnem življenju nastopati, da se ne zameri in ne pride v zadrego. Tej potrebi bo ta knjiga v vsakem oziru odpomogla.

Sociologija. Spisal dr. A. Ušeničnik. K 8-50, vezano K 10-80. — Celo veliki narodi nimajo dela, ki bi se moglo po znanstveni temeljivosti in obsežnosti ter po strokovni popolnosti meriti z navedenim delom našega domačega učenjaka. Dr. Ušeničnikovo sociologijo smemo s ponosom uvrstiti med najodličnejša dela svetovne znanstvene literature.

Poezije Anton Medved-ove.

I. del K 3-80, elegantno vezano K 5—; — II. del K 4—, elegantno vezano K 5-40. Poezije Medvedove, ki je pač ena naših najkrepkejših in najizrazitejših pesniških individualnosti, so v kras vsakemu slovenskemu domu.

Leposlovna knjižnica:

- zvezek: **Razporoka.** Pavel Bourget. — Kalan. Roman. K 2—, vezano K 3—.
- zvezek: **Stepni kralj.** Lear. Ivan Turgenjev. Povest. **Hiša ob Volgi.** S. Stepnjak. — Josip Jurca. K 1-20, vezano K 2-20.
- zvezek: **Straža.** Fran Virant. — Boleslav Prus. Povest. K 2-40, vezano K 3-40.
- zvezek: **Ponižani in razžaljeni.** F. M. Dostojevski. — Vladimir Levstik. Roman v štirih delih in z epilgom. K 3—, vezano K 4-20.
- zvezek: **Kobzar.** Taras Ševčenko. — Josip Abram. Izbrane pesmi. Z zgodovinskim pregledom Ukrajine in pesnikovem življenjepismu. K 2-40, vezano K 3-60.
- zvezek: **Mož Simone.** Champol. — V. Levstik. Roman. K 1-40, vezano K 3—.
- zvezek: **Hajdamaki.** Taras Ševčenko. — Josip Abram. Poem z zgodovinskim uvodom o hajdamaščin. (Kobzar II. del.) Broširano K 1-50. (VI. in VII. zvezek skupno K 3-40, vez. K 4-50.)
- zvezek: **Dolina krvi.** (Glenanaar.) A. Sheehan. — Fran Bregar. Povest iz irskega življenja. K 4-20, vezano K 5-80.
- Kacijanar.** Anton Medved. Tragedija v petih dejanjih. K 1-40, vezano K 2-40.
- Roma.** Silvín Sardenko. Poezije. K 2—, vez. K 3-20.
- Andrej Kiofer,** tirolski junak. Fran Rihar. Ljudska igra v petih dejanjih s predgovorom in sklepno sliko (18 moških, 4 ženske vloge). K —80, deset izvodov K 5—.
- Črna žena.** Povest iz domače zgodovine. K 1-40, vezano K 2—.

Ljudska knjižnica:

- zvezek: **Znamenje štirih.** Conan Doyle. Londonska povest. K —60, skupaj vezan z II. zvez. K 1-80.
- zvezek: **Darovana.** Alojzij Dostal. Zgodovinska povest iz dobe slovanskih apostolov. K —60, skupaj vezan s I. zvezkom K 1-80.
- zvezek: **Jernač-Zmagovač.** Henrik Sienkiewicz. — Fran Virant. Povest. — **Med plavci.** Artur Achleitner. Povest tirolskega gorskega župnika. K —60, skupaj vezan s VI. zvezkom K 1-40.
- zvezek: **Malo življenje.** Dr. Fran Detela. Povest. K 1—, vezano K 1-40.
- zvezek: **Zadnja kmečka vojska.** Avgust Šenoa. Zgodovinska povest iz leta 1573. K 1-60, vezano K 2-60.
- zvezek: **Gozdarjev sin.** Fran S. Finžgar. Povest. K —20, skupno vezano s III. zvezkom K 1-40.
- zvezek: **Prihajač.** Dr. Fran Detela. Povest K —40, vezano K 1-70.
- Splošno priljubljeni ljudski pisatelj nam tu slika v krasni povesti življenje na kmetih z vso svojo resnobo in težavami ter nam predčujejo ljudstvo resnično tako, kakršno je.
- zvezek: **Pasjeglavci.** Alojzij Jirasek. Zgodovinska povest. — **Kristusove legende.** 1. Vodnjak modrih mož. — 2. Betlehemske detece. — 3. Sveta noč. — 4. Beg v Egipt. — 5. V Nazaretu. — 6. V templju. — 7. Taščica. —

8. Naš gospod in sveti Peter. K 2-20, vezano K 3-20.

Velika zgodovinska povest kmečkega punta na Češkem.

9. zvezek: **Alešovec, Kako sem se jaz likal.** I. del. K 1-20, vezano K 2—.

10. zvezek: **Isto II. del.** K 1-20, vezano K 2—.

11. zvezek: **Isto III. del.** K 1-20, vezano K 2—.

12. zvezek: **Dolzan, Iz dnevnika malega porednača.** K 1-40, vezano K 2-30.

13. zvezek: **Haggard, Dekle z biseri.** K 2—, vezano K 3-20.

Povesti slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Andrej Kalan. Nova zbirka. I. zvezek. K —80.

Zadnji dnevi Jeruzalema. (Lucij Flav.) J. Spillmann J. D. Zgodovinski roman. 2 dela. K 3-80, vezano K 5-40.

Za križ in svobodo. Igrokaz v petih dejanjih (6 moških in 1 ženska vloga). K —50, pet izvodov in več po K —35.

Posebno za mladeniška društva pripravna igra polna navdušenja za krščanska načela.

Slovanska apostola. Sardenko. Zgodovinska igra. Ob 1025 letnici Metodove smrti (885—1910). K 1-20.

Slomšek o sv. Cirilu in Metodu. Ob 1025 letnici Metodove smrti (885—1910). K 1—.

Krek, Turški križ. (Igra v štirih dejanjih.) — **Tri sestre.** (Igra v treh dejanjih.) K 1—, 10 izvodov K 8—.

Vsebinska obeh, za mešane vloge prirejenih iger, je tako zanimiva ter za oder tako siljajno prirejena, da se bodeta radi svoje lahke uprizorljivosti gotovo kmalu osvojili naše ljudske odre.

Zbirka ljudskih iger: dosedaj 11 zv. po K —80.

Ta zbirka je zlasti za naša izobraževalna društva, pa tudi za druge odre ljudskega in diletanškega značaja neobhodno potrebna; igre se dajo vse brez posebnih pripomočkov lahko uprizoriti.

Vsebinska:

1. zvezek se začasno ne dobi.

2. zvezek: I. Vedeževalka. Gluma v enem dejanju. (6 moških vlog.) — 2. Kmet-Herod ali gorje mu, ki pride dijakom v roke! Burka s petjem v dveh dejanjih. (5 moških vlog.) — 3. Zupan sardamski ali Čar in tesar. Veseloigra v treh dejanjih. (10 moških vlog.) — 4. Jeza nad petelinom in kes. Veseloigra v dveh dejanjih za dekleta. (5 ženskih vlog.) K —80.

3. zvezek: I. Mlini pod zemljo ali zadnje ure poganstva v Rimu. Igra v petih dejanjih. (10 moških oseb.) — 2. Sanje. Igra s petjem v petih dejanjih. (11 moških vlog.) — 3. Sveta Neza. Igrokaz v dveh dejanjih. (12 ženskih vlog.) K —80.

4. zvezek: I. Dr. Vseznal in njegov sluga Štipko Tiček. Veseloigra v dveh dejanjih. (8 moških vlog.) — 2. Vaški skupuh. Igrokaz v treh dejanjih. (5 moških vlog.) — 3. Novi zvon na Krčinah ali srečna sprava. Selska igra v treh dejanjih. (8 moških vlog.) — 4. Zakleta

soba v gostilni pri „zlati goski“. Burka v enem dejanju. (6 ženskih vlog.) K —80.

5. in 6. zvezek: 1. Garcia Moreno. Zaloigra v petih dejanjih. (16 moških vlog.) — 2. Krčmar pri zvitem rogu. Burka v enem dejanju. (5 moških vlog.) — 3. Kukavica modra ptica ali boj za doto. Veseloigra v štirih dejanjih. (8 ženskih vlog.) — 4. Sveta Cita. Slika iz njenega življenja v treh dejanjih. (9 ženskih vlog.) — 5. Pri gospodi. Zaloigra v dveh dejanjih. (5 ženskih vlog.) — 6. Crevljar. Veseloigra v treh dejanjih. (6 moških vlog.) — 7. Kmet in fotograf. Komičen prizor. (3 moške vloge.) — 8. Kovačev študent. Burka. (6 moških in 1 ženska vloga.) K 1-80.

7. in 8. zvezek: 1. Sinovo maščevanje ali spoštuj očeta. Igrokaz v treh dejanjih. (8 moških vlog.) — 2. Za letovišče. Burka enodejanska. (12 moških vlog in 2 otroka.) — 3. Občinski tepež. Veseloigra v treh dejanjih. (13 moških vlog.) — 4. Dve materi. Igrokaz s petjem v štirih dejanjih. (12 ženskih vlog.) — 5. Nežka z Bleda. Narodna igra v petih dejanjih. (19 ženskih vlog.) — 6. Najdena hči. Igra za ženske vloge v treh dejanjih. (9 ženskih vlog.) K 1-60.

9. zvezek: 1. Na Betlehemske poljanah. Božična igra v treh dejanjih. (9 moških vlog.) — 2. Kazen ne izostane. Igra v štirih dejanjih. (5 moških vlog.) — 3. Očetova kletev. Igra v treh dejanjih. (16 moških vlog.) — 4. Čašica kave. Veseloigra v enem dejanju. (8 ženskih vlog in dva otroka.) K —80.

10. zvezek: 1. Fernando strah Asturije ali izpreobrnjenje roparja. Igrokaz v treh dejanjih. (11 moških vlog.) — 2. Rdeči nosovi. Burka v enem dejanju. (7 moških vlog.) — 3. Zdaj gre sem, zdaj pa tja. Burka v enem dejanju. (5 moških vlog.) — 4. Poštna skrivnost ali začarano pismo. Burka v enem dejanju. (7 moških vlog.) — 5. Strahovi. (3 ženske vloge.) K —80.

11. zvezek: 1. Večna mladost in večna lepota. Igrokaz v treh dejanjih. (14 ženskih vlog.) — 2. Repoštev, duh v krkonoskih gorah ali vsega je enkrat konec. Čarobna burka v petih dejanjih. (9 moških vlog.) — 3. Prepirljiva sosedica ali boljša je kratka sprava kot dolga pravda. Burka v enem dejanju. (4 moške vloge.) K —80.

12. zvezek: (Za moške vloge: Izgubljen sin. V ječi. Pastirci in kralji. — Za ženske vloge: Ljudmila. Plansarica.) K —80.

13. zvezek: (Za ženske vloge: Vestalka. Smrt Marije Davice. Marijin otrok.) K —80.

14. zvezek: (Za ženske vloge: Junaška deklica. Devica Orleanska. — Za moške vloge: Sv. Boštjan. — Za otroške vloge: Materin blagoslov.) K —80.

15. zvezek: (Za ženske vloge: Fabiola in Neža. — Za moške vloge: Turki pred Dunajem.) K —80.

Navedene igre so si vsled lahke uprizorljivosti in krasne vsebine v najkrajšem času osvojile vse naše domače odre.

Use te knjige se dobe v Katoliški Bukvarni v Ljubljani, v knjigarni „Ilirija“ v Kranju in I. Krajec nasl. v Novem mestu.

Izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik.

Odgovorni urednik: Ivan Štefe.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.